

HRVATSKI PLANINAR

GODIŠTE 90

OŽUJAK
1998

3

Ožujak 1998
March 1998

Broj 3
Number 3

Godište 90
Volume 90

SADRŽAJ

Slika na naslovni:
Dubovac nad Karlovcem
obnovljen je zaslugom
planinara
Foto: Dr. Ž. Poljak

Dr. Antun Lovrić: Požežani na Kilimanjaru	65
Tomislav Zoričić: Hrvatski Božić na Aconcagui	68
Milan Kaučić: Bosonoge uspomene	72
Toni Brožić: Modrić špilja - najveća na našoj obali	75
Miljenko Pavešić: Ispod Kleka i Milan i Mijo	77
Jasna Bingula: Sedam izleta po Gorskem kotaru	78
Darko Berljak: Sjednica Glavnog odbora HPS	82
Tko je tko u hrvatskom planinarstvu (Đuro Perić)	84
Zaštita prirode	85
Alpinizam	86
In memoriam	87
Vijesti	89
Kalendar akcija	94

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: prof. dr. Željko Poljak, HR-10000 ZAGREB, Vlaška 12, tel i faks 01/48-16-558
UREDNIČKI ODBOR: Nikola Aleksić, dr. Borislav Aleraj, Darko Berljak, dr. Srećko Božičević, ing. Vlado Božić, Tomislav Čanić, Alan Čaplar, Jakša Kopić, prof. Krunoslav Milas i Tomislav Pavlin

IZDAVAČ I UREDNIŠTVO: Hrvatski planinarski savez, HR-10000 ZAGREB, Kozarčeva 22, tel., fax i automatska sekretarica 01/48 24 142, mobitel 098 283 709, e-mail adresa: hps@zg.tel.hr

NASLOVNA STRANICA I LOGOTIP: Senaid Serdarević Seno.

GRAFIČKI UREDNIK: Senaid Serdarević Seno.

UNOSTEKSTA I KOMPЈUTORSKA OBRADA: Naklada MD.

TISAK: Tiskara "Spiridion Brusina", vl. Danica i Ante Pelivan, Lomnica Donja, Velika Gorica.

SURADNJA: Članke treba slati tipkane s proredom među recima, sa što većim izborom ilustracija (fotografija, dijapositiva, crteža, skica). Ilustracije se vraćaju autorima.

Izlazi u dvanaest brojeva godišnje (za srpanj i kolovož kao dvobroj).

Preplata za 1998. godinu je 100 kuna (za inozemstvo 50 DEM), a uplaćuje na žiro račun izdavača broj 30102-678-5535. Devizne uplate na broj: SWIFT-ZABA-HR XX 25731-3253236. Važno! Na uplatnici treba u rubrici "Poziv na broj" upisati svoj preplatnički broj (ne JMBG), jer banka izdavača ne javlja ime uplatitelja nego samo taj broj. On se nalazi uz adresu na omotu svakoga dostavljenog primjera. Umjesto toga može se uredništvu poslati fotokopiju uplatnice ili drugi primjerak "Posebne uplatnice". Tako će postupiti i novi preplatnici koji još nemaju preplatnički broj.

Tiskanje časopisa omogućuje donacija Tvornice boja "Chromos" Samobor.

Na temelju mišljenja Ministarstva prosvjetе (612-10/92-01 187 ur. br. 532-03-1/7-92/-9201 od 16. 3. 1992.) ovaj se časopis preporuča kao neobvezno štivo u školama.

POŽEŽANI NA KILIMANJARU

Dr. ANTUN LOVRIĆ, Požega

Požeški planinari sjajno su otvorili proslavu obilježavanja tolje apostojanja HPD Sokolovac". Osvojen je Kilimanjaro, najviši vrh crnog kontinenta Afrike, one Afrike koju je pohodio Požežanin, znameniti istraživač i afrikanolog Dragutin Lerman. Požegi, toj Slavonskoj Ateni i kontinentalnom Dubrovniku, požeški planinari podarili su uspjeh dostojan štovanja i ushićenja, tim više što se na vrhu Kilimanjara našlo deset planinara požeške skupine i slavljenika HPD "Sokolovac".

"Kilimanjaro, Kilimanjaro, Kilimanjaro..." načev to ga je tako srčano i ponosno otpjevalo aših šesnaest nosača i dva vodiča, miloušno odzvana i dan danas. Sjeta složena kao mozaik uspomena izvrsno organiziranog pohoda u Keniju, Tanzaniju i Zanzibar, bit će zabilježena i čitana kao knjiga "Afričke uspomene".

A počelo je onako kako obično počinju svi veliki pohodi: sv. misa u crkvi Sv. Duha u Požegi, prijam kod požeškog gradonačelnika, oproštaj od najmilijih i prijatelja. Potom ukrcaj u zrakoplov u Zagrebu i let k Parizu na jednodnevni izlet. Pariz, ta znamenita europ-

ska i svjetska metropola, bastion kulturne baštine... Vidjen i doživljen, napuštamo Pariz Air Franceovim zrakoplovom, letom za Nairobi, pa odatle sa svom silom opreme i osobne prtljage natovarene na shutlli bus k Arushi i Moshiju, tanzanijskim gradovima prepunim demografske, graditeljske i prirodne egzotike. Egzotike u punom smislu te riječi. Ovdje tek shvaćamo koja je vrijednost zapisa našega sugrađanina Dragutina Lermana, kada čitajući njegov "Dnevnik" stalno osluškujemo one misleno iskazane refrene o videoj i doživljenoj afričkoj zbiljnosti, oku i uhu mile i nikada više doživljene ili ponovljive.

Moshi, grad iz kojeg se planiraju i odraduju usponi na Kilimanjaro, i danas je za nas veličanstvena enigma u kulturološkom i demografskom smislu riječi. Pouzdanim se može držati kako Moshi tijekom dana ima peterostruko više stanovnika od one "spavalacke populacije". Rijeke shuttle busa, kombija, kamioneta i autobusa od ranog jutra pristižu u grad koji je jedna "totalna tržnica". Ulice u njegovom središtu su tijekom dopodneva mesta ponude i potražnje, mjesta za zadovoljenje

čovjekovih potreba. Isto je tako i s Arushom, poznatom iz "Daktara", Arushom koja kilometrima dugim uličnim tržnicama nudi doslovno sve.

Uspon na Kilimanjaro dogovoren u Hrvatskoj za točno planirani termin, u organizaciji jedne od brojnih agencija u Moshiju, potpuno je upitan, osobito ako se planira u tanzanijsko zimsko doba godine, a naše ljetno. Razlog je gotovo prozaičan, jer najpouzdanim Marangu Route na Kilimanjaro dnevno može krenuti svega pedesetak planinara, naravno, iz kvote koja pristigne u Nacionalni park Kilimanjaro doslovce iz čitava svijeta. Skoro da je slično i na drugim, težim i mnogo opasnijim rutama: Umbwe, Mweka i Machame, koje su i neizvjesnije, nesigurnije i, naravno, skuplje. Ako se k tome doda i ono neminovno dogovaranje iz Hrvatske, svejedno telefonom ili telefaksom, onda su cijene za uspon gotovo astronomske bez obzira na to što takav paket sadrži. Uobičajena je to taksa koja se uplaćuje u Nacionalnom parku, vodiči, nosači, hrana, smještaj, prijevoz itd. Ako se pri tome ne zna kako je kod tanzanijskih građana do perfekcije razvijeno cjenkanje, svaka od planinarskih skupina koja dolazi u ovaj dio afričkog kontinenta može već na početku boravka ostati razočarana i bez prilika da ostvari cilj pohoda.

I nama se dogodio taj nepoznati, ali ipak primjetljiv i mogući teh. Od uspona na Kilimanjaro u dogovorenem terminu nije ostalo doslovno ništa. Stupanj panike bio je razmjeran s trajanjem pregovora našega pregovaračkog tima u Upravi parka, a koji je trajao sedam sati. Konačno smo ipak uspjeli, premda je naredni slobodni termin bio tek u listopadu (dakle, za 60 dana), kada su nas uvažena gospoda, činovnici iz NP Kilimanjaro kanila zvati na uspon. Nakon sedam sati iscrpljujućih pregovora, molbi i, dakako, raznih dopustivih i nedopustivih ideja, ugovoren je novi termin za uspon na Kilimanjaro, 1. kolovoza 1997. Bog dao da se tako što ne dogodi nikada više ni jednoj hrvatskoj skupini planinara koji odlaze u Afriku sigurni, a ona im ipak ne otvara širom vrata za uspon na Kilimanjaro.

Slobodne dane do novog termina za uspon

na Kilimanjaro, munjevitom organizacijom usmjerujemo na posjete nacionalnim parkovima Lake Manyara i Ngorongoro Crater, nekih dvjestotinjak kilometara daleko od Moshija.

Putovanje trima vozilima tipa "Landrover", starih i preko dvadesetak godina, više je od neugode u ugodi. Vožnja kroz nepregledne savane koje tjednima nisu dočekale kišu, diže oblak prašine na nekoj od nekoliko priručnih savanskih cesta. U nekim svojim dijelovima slične su onima iz autorelija Pariz - Dakar - Pariz. Ali sve je prolazno...

Dolazak u Mto Wa Mbu, ubogi gradić tik do slavnih nacionalnih parkova, zasigurno je uspomena nad uspomenama. Isto tako ubogi smještaj u mjesnom hotelu ničim neće pokvariti ukupan dojam tijekom dvodnevnog tumačanja i truskanja u terenskim vozilima, u moru prašine. No doživljeno skitanje i foto zabilješke naših safarija, ostaju uspomene koje samo rijetki mogu doživjeti.

Sutrašnji uspon nas je požurivao u Moshi, ali mi se jednostavno nismo dali tek tako otjerati, pa je povratak, uz kvarove i dužinu puta, potrajan do kasnih sati kada su željezna rešetkasta vrata našeg hotela bila već zatvorena.

Jutro, 1. kolovoza 1997. godine. Bez osobite žurbe, ali s prisutnim ushićenjem, trpamo stvari i opremu na krov pristiglog shuttli busa. Krećemo k NP Kilimanjaro, u Marangu. Park i njegov izgrađeni upravni kompleks, s uređenom okolinom, kao da iskaču iz uobičajene tanzanijske slike. Bogatstvo flore i faune ovdje je očito i s njime se susrećemo već na samom početku uspona. Susret s nosačima i vodičima tek je trenutna formalnost, okončana u okrugloj nadstrešnici u kojoj počinje ona već znana priča o NP Kilimanjaro, o usponu na Kilimanjaro i sl. I nedugo potpom, mi smo u stilu "pole-pole" (polako) polako hodanja, pokraj nosačke vase i spomen-ploča dvojici Europljana, Hansu Meyeru i Ludwigu Purtschelleru, za-počeli svoj petodnevni uspon na Kilimanjaro, Marango rutom, s južne strane planine.

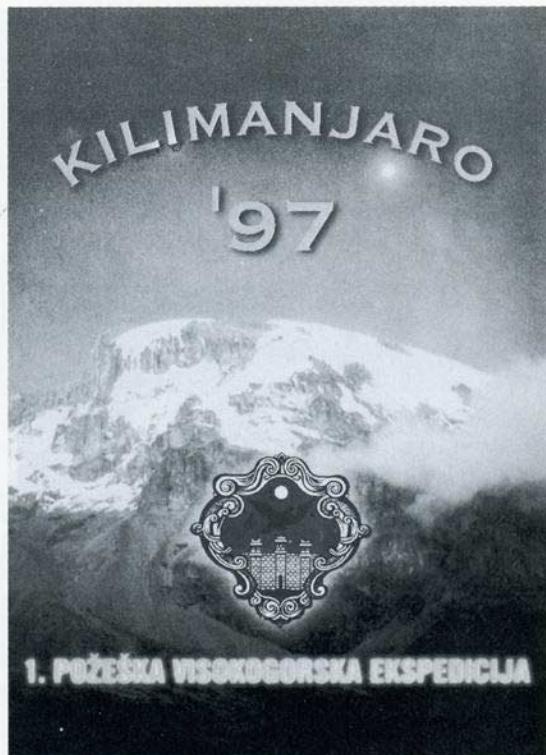
Susreti s brojnim izletnicima svih boja kože, nacija, država, s pravom i nama daju atribut važnosti i hrabrosti. Poneki odmor, prašuma, susret s autohtonim stanovnicima, djecom i

odraslima, čiji se život odvija po stereotipima već desetljećima na ovim prostorima, prepuno dojmova. Put započet u Marangi tijekom prijepodneva, završit ćemo dolaskom u popodnevnim satima u Mandari (2675 m). Uobičajen smještaj, ručak i odmor na prekrasnoj padini nekog od ugaslih kratera, ni s čim nije za usporedbu. Obilazak Maundi kratera dodatan je nadomjestak odmora. A onda rani počinak, spavanje u kolektivnoj spavaonici i, naravno, dosjetke, priče i smijeh...

Nakon izlaska sunca i lakog doručka, požeška je skupina krenula "pole-pole" k druge ciljnoj točki: Horombu (3725 m). Pomalo umorni pristižemo u njegovo okruženje. Doima se gorostasno. Ispred nas, na sjeveru, kupola snježnog Kilimanjara, a istočno crni i u oblacima prikiven Mawenzi... Popodne u Horombu razumno koristimo za odmor, pranje u priručnim valovima, ručak i priče. Potom večernji dogovor, kratka provjera zdravstvenog stanja sudionika, prve teškoće uzrokovane visinom i, naravno, spavanje u nekom od dvadesetak i više bungalova.

Naredni cilj je Kibo (4700 m). Svojom skromnošću ispod snježnog kratera i ledene kupole Kilimanjara, više da plavi nego što bodri. Tragovi tegoba visinske bolesti sada su prepoznatljivi. No, tijekom priprema na to smo osobito polagali pozornost. Lagana večera, a potom počinak, koji ni po čemu to nije mogao biti. Umor i uzbudjenje pomiješani s visinskim tegobama, obrušili su se na nas.

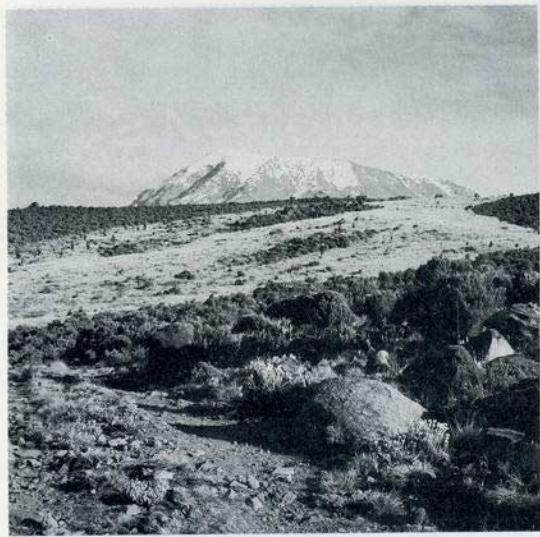
Ponoćno ustajanje. Pogledavamo na sat: brzo odmiče ponoć. Čeone svjetiljke pokazuju željeni trag kretanja, ali i igru snopova svjetla, pokazuju i onu prikrivenu tjeskobu ili mirnoću koja može biti odraz straha ili uzbudjenja. I kada smo bili spremni, s naprtnjačama i nužnom opremom, uspon je pod budnim očima vodiča Samuela i Baltazara mogao početi. Prvih je odustajanja bilo već kod kuće Kibo, dok će to drugi učiniti na teškom siparu što se obrušava sa stijene kratera. Izuzetno težak uspon i tjelesni napor ne dopuštaju priču. Teško disanje, lagani iskoračaji i metar po metar uspona ostaje iza nas. S praskozorjem jutra gledamo Gillmans Point, naš prvi cilj.

Prekrasno jutro, snježna idila i nikada zaboravljena slika. Uspjeli smo...

No mi krećemo dalje, k vrhu svih vrhova Kilimanjara, Uhuru Peaku. Oko 11 sati, 4. kolovoza 1997. godine, požeški planinari su na samome vrhu Kilimanjara. Slikanje, zastave domovine Hrvatske, grada Požege i HPD "Sokolovca" vijore se na Uhuru Peaku, na 5896 metara visokom krovu Afrike... I samo kratko sunce u iskrama snijega i leda, a potom je Kilimanjaro ovijen u bijelo sivim oblacima koji nas ispratiše s bijele kupole ka Kibu i dalje Horombu.

Horombo je kao spustna baza dočekao pobjednike Kilimanjara koji će biti upisani u društvenu kroniku. To su: Katica Bartošek, Marina Maras, Zorica Maras, Damir Matoković, Zdenko Miletić, Krešo Fumić, Zdravko Čevapović; slavonski planinari: Kruno Božić, Kruno Hornung i Božidar Krznarić primili su certifikat NP Kilimanjaro, sukladno čemu je potvrđeno njihovo osvajanje vrha. Ali jednakoj vrijedan uspjeh ovoga požeškog povijesnog pohoda pripada i Meliti Kušenić, Branku

Sitašu, Ivanki Lovrić, Vesni Matoković i dr. Antunu Lovriću, vodi ove brojne skupine.

I kako to običaji traže od Slavonaca, Požežani su se na vrh Kilimanjara popeli sa slavonskim kulenom. Ovdje u Horombu, uz zdravice, govore i čestitke, 4. kolovoza 1997. godine za večeru se jelo slavonski kulen. A onda pjesma i radost izmiješani u himni Kilimanjara:

Kilimanjaro, Kilimanjaro, Kilimanjaro
Kilimanjaro mli ma mrefu sana.

Na Mawenzi, na Mawenzi, na Mawenzi
Na Mawenzi mli ma mrefu sana.

Silazak k Marangi bio je samo nastavak puta slavodobitnika, koji će se okončati u Moshiju telegrafskom viještu "uživo" na Županijskom radiju Požega, 5. kolovoza 1997. o velikom uspjehu požeških planinara.

Zasluženi odmor završio je na Zanzibaru, a pohod okončan na Trgu Sv. Trojstva u Požegi, svečanim dočekom, 12. kolovoza 1997.

HRVATSKI BOŽIĆ NA ACONCAGUI

TOMISLAV ZORIČIĆ, Zagreb

Nakon nekoliko propalih pokušaja prikupljanja dovoljne količine novca (Božićev pohod i Velebitaška ženska ekspedicija), uspjeli smo organizirati Željezničarova ekspediciju na Aconcagu. Nažalost, zbog raznih razloga knjiga je spala na dva slova: Željko Glogoški-Žac i moja malenkost. Uz pomoć sponzora uspio sam pokriti putne troškove i dopuniti opremu. I tako smo se 13. prosinca 1997. našli u Santiagu u Čileu. Što da se kaže? U odnosu na Hrvatsku drugi planet. Mislim da nema neobičnije zemlje i svojim zemljopisnim oblikom, i raznovrsnošću klimatskih i prirodnih karakteristika, i ljudima (Indijanci u različitim postocima). S obzirom na naš cilj, turizam nam je bio u drugom planu. Smatrali smo da je praktičnije doći do Santiaga. Kako je unošenje hrane u Čile, a i mnogo toga drugoga

zabranjeno (skoro da je zabranjeno unijeti samoga sebe), morali smo hranu kupiti u Santiagu.

Poslije toga, poučeni primjerom Varaždina, htjeli smo otići radi aklimatizacije na vulkan San Jose de Maipo (5800 m). U Čileanskom andinističkom savezu bilo je teško doći do upotrebljivih podataka, prvo zato što živa duša ne govori engleski (a moj španjolski je zapravo samo čudni talijanski), i drugo, što praktički vodiča i karata nema. Tako smo baratali samo problematično protumačenim usmenim obavijestima. Glavne su bile da je ove zime palo mnogo snijega, da je refugio "Plantat" otvoren cijele godine i da je dolazak do brda zbog prometnih prilika jedva moguć.

Nakon prave prometne odiseje uspjeli smo se prvi dan dokopati visine od 3150 m, usta-

noviti da naš šator odgovara, da teglimo pretežak teret, da ima previše mekog snijega i da smo već prvi dan potrošili jednu kartušu plina (od ukupno dvije) topeći snijeg. Drugi smo se dan uspeli na oko 3500 m i utvrdili da je cijelu godinu otvorena kuća "Plantat" zatrpana i u stvari postala snježni briješ. Po drugi put smo razapeli šator te odlučili da se drugi dan uputimo u Santiago i aklimatizaciju obavimo na samoj Aconcagui. Tako je i bilo.

Nakon pograničnih peripetija (hrvatska birokracija je mačji kašalj prema južnoameričkoj) dokopali smo se polazišta - Puente del Inka - 2700 metara visoko selo s jednom geološkom zanimljivosti (prirodnim mostom), simpatičnom crkvicom i planinarskim skloništem koje za 10 dolara pokušava dokazati da su ljudi, u stvari, sardine. Nakon natezanja s Jorge Ortegom, dogovorili smo transport prtljage mulama i razapeli šator na ledini. Nevjerojatno kako je, koristeći se s dva mobitela i starim raspadajućim autom, već drugo jutro iz 180 km udaljene Mendoze pribavio dozvole za nas dvojicu. Saznali smo da su cijene otišle gore. Dozvola za ulaz u pokrajinski park Aco-

ncagua u prosincu košta 80 dolara, a od ove godine u siječnju 120 dolara; mule su poskušajele na 120 dolara jedna.

I tako smo se, poslije dva dana tabanjanja, na sam Badnjak dokopali baznog logora na 4300 metara, inače zvanog Plaza de mulas. Božić i sljedeća dva dana proveli smo u bazi (na kraju krajeva, ekspedicija se i zove "Hrvatski Božić na Aconcogui"). Bilo je naime loše vrijeme, uključujući hladnoću, vjetar, maglu, oblake i specifični fenomen "Viento Blanco" (ako ga primijetiš dok si visoko pod vrhom, drž gaće i bjež koliko te noge nose). Dana 28. prosinca odnijeli smo veći dio opreme na prvi visinski logor "Nido de Condores" na 5400 metara i vratili se u bazu. Naravno da nismo vidjeli ni kondora ni njegovo gniazdo, ali smo zato lijepo vidjeli Gran accareo - nevjerojatnu, kilometrima široku i visoku plohu šodera, sipar koji se proteže do vršnih stijena. Njom je prвopristupnik Mathias Zurbriggen prije 100 godina izveo prvi uspon (tuda danas, naravno, nitko više ne ide).

Napokon se na Staru godinu vrijeme po-

"Independencija" (6500 m), najviše sklonište na svijetu

"Viento blanco" (Bijeli oblak) na vrhu Aconcague

pravilo, te smo ponovo došli na Nido, gdje smo si čestitali Novu 1998. godinu. Prvog siječnja smo otišli na drugi visinski logor Berlin (5950 m). Najnovija vijest je da od ove godine postoje samo dva gradena zaklona - Plantamura i Berlin, dok je sklonište Liberta vjetar bacio niz stijene pedesetak metara dalje i rastrgao u komadiće.

Drugog siječnja u 8 ujutro krenuli smo na vrh. Prošli smo kraj najvišega građenog zaklona na svijetu - Refugio Independencia (6500 m), i popodne ušli u čuvenu Canaletu. Borba sa tim najgorim siparom kojim sam prošao u životu, potrajala je 4 ili 5 sati i konačno sam u 19 sati i 27 minuta došao na vrh (6962 m), najviši vrh južne i zapadne hemisfere. I Žac je, nakon tričetvrta sata i povraćanja svega što se dalo, došao do križa na vrhu. Moram reći da smo imali gotovo idealno vrijeme, a snijega koji smo priželjkivali ni za lijek. Samo milijuni tona sitnog kamena i prašinčine.

S obzirom na to da je sunce zalazilo, požurili smo dolje, ali nam bivakiranje na otvore-

nome nije ginulo, pogotovo nakon što mi se ugasila čeona svjetiljka. Ni pod jarkim svjetлом Canopusa, Južnog križa i Magelanovih oblaka nije bilo moguće na stjenovitom terenu pratiti nepostojecu stazu. I tako sam se šatora i svoje vreće za spavanje na Berlinu dokopao tek u osam ujutro. Tu sam zaspao kao klada, a Žacov dolazak oko podneva, s njegovim "Tom, si nutra?", prošao je kao kroz maglu.

Da netko ne bi mislio da je Via normale na Aconcagu mačji kašalj, dovoljno govori činjenica (poslije smo to čitali u novinama) da se tog istoga 2. siječnja jedan Korejanac odvojio od svoje grupe i da je nakon osam dana naden potpuno ukočen.

No, popodne 3. siječnja, malo oporavljeni, strmeknuli smo se mimo Nida u bazu. Naravno da smo dolje posjetili hotel Refugio udaljen jedan kilometar. Da ne povjeruješ! - pravi hotel usred ničega na 4300 m. Od dvije mogućnosti: malo pivo 3 dolara ili litra crnoga za 6 dolara, izbor je razumljiv sam po sebi! Nota bene: pod stropom blagovaonice lijepo visi hrvatska zastava i majica samoborskih "šiš-

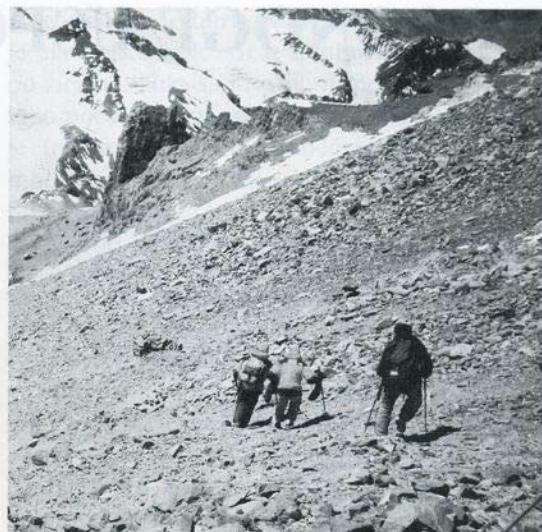
miša", a na stupovima velike reklame "Večernjeg lista" i "Croatia airlinesa".

Nakon dana odmora odjurili smo nošeni gladu, a pogotovo žedu, do Puente del Inka i odmah zaglavili vrata gostonice. To mi je bio najmiliji obrok u životu. Dva prsta debeli beefsteak mek ko duša, brdo pečenih krumpirića, brdo paradajz salate i neizbježni metar piva, a sve to za 15 dolara. Nakon toga još 5 dolara za dozvolu da spavamo u vlastitim vrećama, na vlastitim podloškama, na betonu poda stražnje prostorije u birtiji. Nije nam bilo žao jer je gužvanja po šatoru bilo dosta, osobito u Salewinoj "Micri". Na dalnjem putu vidjeli smo prvi put u životu kako gauči love mazge lasom i bolama (tri kugle povezane užetima).

Drugi dan ponovo maltretiranje na granici i, konačno, Santiago i u njemu, nedaleko od omladinskog hostela (11,25 dolara na noć), obližnja pizzeria. Ustanovljavamo da su Đakovčani (Miro Lay & Co) nestrpljivo već otišli. S njima smo se naime trebali, zbog smanjenja troškova, zajedno ispenjati još i na po visini drugi vrh Amerike Ojos de Salado (6900 m). Od Copiapo, grada 600 km sjeverno od Santiaga, nužno je, naime, unajmiti terenska kola koja dnevno stoje 100 dolara, a sve to na barem tjedan dana. Naravno da se tako na Ojos nismo popeli ni oni ni mi. I tako nam je preostao samo prisilni turizam.

Morali smo se smočiti u Tihom oceanu. Otišli smo na tri dana u Vinu del Mar. Ona je s Valparaisom (glavnom lukom) Čileu poput Opatije i Rijeke. Jasno da se s Hrvatskom ne može usporediti. Usprkos nepreglednim pješčanim plažama, golemi valovi sivoga hladnog Pacifika nisu baš privlačni. Nakon uživanja u noćnoj vrevi, mnogobrojnim uličnim sviračima, pollosima, hamburguesama, lomitosima, papas fritasima, schop grande u hektima i 15 dolara dnevno skupom čumezu od hostela, pobegli smo ponovo u Santiago.

Tri dana prije polijetanja iskoristili smo za razgledavanje muzeja predkolumbovske kulture i tu smo vidjeli prvi kipu uživo. Tko ne zna, to je vrsta pisma od raznobojnih, različito dugih špagica, s različitim brojem čvorova na

Pogled iz Canalete (oko 6800 m)

sebi, navezanih na glavni konopčić. Otišli smo i na San Cristobal, brdo usred Santiaga (uspinjača je, naravno, u remontu). Pod vrhom je svetište i proštenište na kojem je 1985. godine Sveti otac držao misu, a na vrhu je Gospin kip i fantastičan pogled na golemi Santiago (preko šest milijuna stanovnika).

Naravno da smo svraćali i u naše veleposlanstvo, gdje nas je po usponu primio i naš veleposlanik nj.e. Franjo Antun Blažević i preko sata nas zadržao u srdačnom razgovoru.

Ljubaznošću g. Miroslava, službenika zaduženog za sigurnost veleposlanstva, prebačeni smo službenim automobilom do zračne luke i tako smo izbjegli natezanje s ruksacima i transportnim vrećama po inače izvanredno učinkovitom prometu Santiaga. Nebrojeni taksiji, žuti autobusi, a nadasve podzemna željeznica, pravi su melem nakon zagrebačkih prometnih čepova.

I tako, nakon 12 sati noćnog leta nad Atlantikom, čekanja prijevoza do Budimpešte, prometne nezgode prijatelja koji su išli po nas, prostajane noći na Keleti - kolodvoru, vožnje vlakom drugi dan i 36 stupnjeva Celsiusa u Santigu, dokopali smo se 18. siječnja kišnog i tmurnog, jedva dočekanoga zimskog Zagreba.

BOSONOGE USPOMENE

MILAN KAUČIĆ, Požega

Bio je to ljetni dan daleke 1956. godine. Ogorz je dozrio. Noći su bile kratke, crne kao tinta. Zalajao bi samo poneki pas i čuo se huk sove; otegnuto, lelujavo. Dušu starice stisnula bi zebnja kao da bijeli dan neće nikada svanuti. Zora me zatekla u nekom bunilu, u raskolu između zvjezdanih rojeva tamnoga dalekog neba bez punog mjeseca i mog odlaska na vrh planine. Živio sam tada u Trenkovu. Svoj topli samački kutak svi sam u prizemnoj sobi opustošenoga vlastelinskog baroknog dvorca baruna Franje Trenka, pustolovnog ratnika bečke monarhije. Okolni perivoj razuzdane ljepote, sa stoljetnim hrastom ispred dvorca, u odabranim godišnjim dobima stresao je sa sebe pelud i šminkao se cvjetovima. Moja subrina zatvorena u okvire hlebinskih impresija nije se micala od nekadašnjih aristokratskih prostora i plavih obrisa okolnih planina. Sve je to nagrizalo moju tada mladu znatitelju, pa sam živio u uvjerenju da će moj pohod na vrh Papuka domamiti u mene neke odgovore. Čim sam sjeo u traktorsku prikolicu u koju je pokojni dr. Ivo Kovačević, agronom i pisac, natovario sve što je u Trenkovu znalo svirati, radala se u meni ljubav, počela se osjećati neka tajna veza sa samotnim mjestima plave planine. Od tada za njima, gotovo bezglavo, juri moje srce.

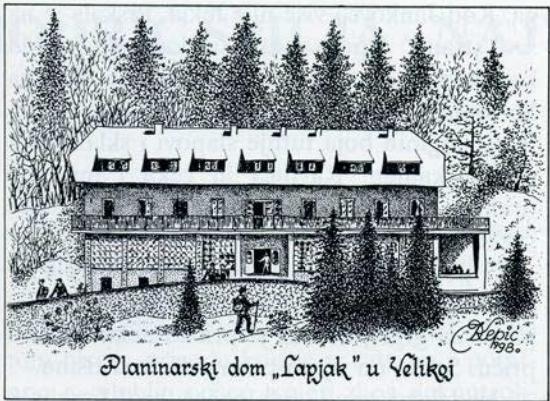

Dom Gorske službe spašavanja na Črničkoj

Kada je u slavonskom bećarcu, s kojim se slavonski baja inati s politikom i svijetom, kad u njemu doziva i ljubi dragu, uz tambure vrinsnulo iz svih grla:

Sa Papuka hladni izvor teče,
curo moja srest' ēu te naveče...

osjećao sam se kao da su me u prikolicu punu raspjevane mladosti bacili slapovi nekoga dalekog bezimenog svijeta. Stvarnost se vratila i ponovo uzbudila moj polazak. Traktor je zabrujao. Crn dim i miris nafte, još jedan pogled traktorista Mate Borbaša, na nas u prikolicu, i mi smo pošli. U jurnjavi makadamskom cestom do Velike, gdje smo kod željezničke stanice skrenuli lijevo prema Dragi i Biškupcima, nismo sreli gotovo nikoga. Iza nas su ostajali samo mali oblaci bijele prašine. Ubrzo su i oni legli na zemlju, pokrivši svojim sitnim zrncima naše izdajničke tragove. Idući ka zapadu naišli smo na vinograde kod Drage. Smireno trsje upijalo je vrele zrake jutarnjeg sunca. U lišću, među grozdovima što su dozrijevali, tinjala je neka tamna zelena vatrica. Stali smo nakratko u Biškupcima. Jato gusaka, pataka i pokoja kokoš čeprkala je i gruktala po plitkoj vodi Stražemanskog potoka. Svinje su nas sanjivo gledale. Masnim utrobama pokrile su ono malo hладa na dnu potoka i nekim svojim svinjskim nemarom buljile u našu znatitelju. U blizini su i ostaci nekada prekrasnog dvorca grofova Jankovića Daruvarskih, pa kasnijih vlasnika Vraniczany-Dobrinović. Dvadesetak prekrasnih stabala egzotičnog drveća u okruženju ruševin, uzdiže naš nemar do optužbe. Uz potok pružio se šumski puteljak duboko do pod sam vrh Papuka. Pratili smo ga u stopu. Otkako je Mato Borbaš zaokrenuo traktor i vratio se u Trenkovo bili smo sami. Poneka krava pogledavala nas je na proplancima Gosteta svojim krupnim očima, žvačući glasno u planinskoj tišini travu. Između oštrog brda, Lipovca i Košteda potok je

Planinarski dom „Čapjak“ u Velikoj

zavukao svoja tri vrela kao pijetlova. Ispred cilja samo su još ostale kose Dubrave. Prilazili smo mu po njima polako, gotovo na prstima, korak po korak. Na žrtvenik, na planinski oltar Slavonije prinosili smo i dušu i srce, žećeći se razumom popeti na mistiku njegovih visina. Berda ili begeš, velika trbušasta tambura dugačka vrata s debelim žicama, lakirana kao gradski fijaker, prelazila je s leda na leđa. Ponekad bi joj bukova grana dodirnula žice i one bi duboko zabrujale. Šuma kao da se načas našla u nekom čudu. Bukove grane bi još jače sklopile tišinu, a hlad na mahovini ispod drveća postao bi tamniji. One se ovđe stapaju u mir, u čudesne zalogaje od kojih treperi zeleno lišće, bogate se povjetarci i grade šumska legla.

Na vrhu nas je dočekao velik okrečen kameni stup. Izgledao je kao kraj gdje počinju papučke gudure i klanci, gdje se radaju vрleti i kose. Uz njega je na zapadnim padinama dozrijevao ogrozd... Gledao sam u planinu... Slavoniju! Ovdje je najsnajnije kucalo njeno srce. Na sve strane ona je dizala svoje vrhove i spuštala doline. Plavetnilo kao da je razlila u zelene šume ostavljući samo ponegdje goli bijeli kamen kao čudesnu igru izlaza i zalaza velikog svjetla. Srce mi je skakalo u grudima. Bio je to ljubavni zov planine; zavodnica je dobro znala što radi. Jedva sam čekao da budem s njom sam, da zajedno nestanemo u plesu naše žar ptice. Netko je zapjevao:

Na Papuku stanuju visine,
ženit' će se i ja ove zime.

Zasvirala je tambura. Na vrhu Papuka zaigralo je slavonsko kolo. Šest tamburaša udaralo je po žicama. Nikada ni prije ni poslije nije nitko tako počastio svoju slavonsku ljepoticu. Ljubav je to između planine i bećara kad on, pod modrinom neba na hladnom planinskom vrelu, lijeći svoje jade.

Vratio sam se ponovo planini. U njenim sjenama, na sunčanim proplancima nestala je pjesma bećarca. Ponovo su se vratile njene široke tišine. Papuk je iznova otkrivaо svoju dušu. Bila je ona u ljetnim izmaglicama klanaca, negdje na dnu Brzaje, Veličanke, u čudesnim sjenama njegovih vrletnih kosa. Zaroseni su to proplanci i krošnje brezovih šuma i trag jelena pod zametom snijega. Nebeska mu vrela ne vonjaju po vlazi. Žive ona u kamenu kao Kneževa voda nedaleko od Visokog vrha (882 m) i Uviraljka ispod samog Papuka (953 m).

Planinarska kuća Črišnjica

Papuk ima svoj pejzaž. On je slika planine, njegov osobni opis, jesenske boje, prohujalo mu vrijeme, budućnost koja ga čeka. Nad njim bijeli oblaci kite cijelu Slavoniju. On je putokaz oluja i ruža slavonskih vjetrova. Nigdje se u Slavoniji kao tu ne čuje tako čisto pjev ptica i do kosti doživi urlik oluje. Urnebes stvaranja kroz svoje prapostojanje u gorštačkim mu je prostorima skrio još mnoge tajne. U njoj kao da su se otkrite samo Ivačka glava, Lom, Visoki vrh, Češljakovački vis, Točak i Koprivnato brdo. U galeriji svoje ljepote nude one na zapadu Vrani kamen, Crni, Pogani i Petrov vrh, Ljutoč i Ravnu goru. Pod piramidama visova

ključaju topla i hladna vrela. Ima mjesta na Papuku gdje još ljudska noge nije stala. To su njegove polumračne prašume, s vonjem vlage i tamom mistike. Tišinu im još nije zasjekao drvosječa ni probušio lovac metkom. Koliko će još dugo te male oaze ostati među nama i pokazivati granice naše pohlepe?!

Valjalo je poći. Do konačišta u planinarskom domu na Jankovcu ostalo je još dosta dana. Slabo markirane planinarske staze upućivale su nas na vlastitu orientaciju. Pokojni dr. Ivo Kovačević znalački je to učinio. Samo smo ispod Ivačke glave i iznad Kovačice imali manjih terenskih poteškoća. Kod vrela Kovačice dočekao nas je dobar šumski put. Pili smo iz njenog studenca. Žed nam se napojila hladnim izvorom. Opijene vodom, zapljušnulo nas je dobro raspoloženje. Vratili su se nestaluci i igra u očima. Bilo je šala na račun berde. Vidjelo se da je i ona bila na vrhu Papuka. Ogrebotine na sjajnom laku ostale su kao dokaz da je skupa s nama prošla mladu, gustu, bukovu branjevinu. Vlado Mautner, tamburaški čelnik i buduća mu žena Reza, nisu se odvajali jedno od drugoga, a neke istine o njima saznali smo u pjesmi bećarca.

Osjetili smo da se bliži Jankovac. Neki spokojni nemir ušao je i među svirce i nas folkloraše. Vode Kovačice bile su sve glasnije. Nije to više bio tihi klokot. Čulo se kako ona šušti, kako joj s kamena na kamen raste sna-

ga. Kod Jankovca više nije tekla. Prskala je na sve strane. Ispod mosta u kanjonu, među kamenim gromadama sve je ključalo. Gorska Slavonija točila je ravnici njene vode. U vatrometu duginih boja tutnje slapovi i sklanjavaju u dolinu kamen. Ravnica ih čeka i mrvi na oranici. Raste na njemu pšenica i cvjeta različak.

U polumračnoj šilji jankovačkog vrela vidjeh kako iz utrobe zemlje dolazi voda. Nepresušan grgolj kao da je pričao neku šumsku priču. Samo on i jato ptica odlaze u tišinu.

Nedaleko iznad vrela počiva grof Janković. Otišao je u prah šume koju je volio. Dolazio je tu i Maksim Bojančić. U šilji je ostavljao hajdučki strah što ga je ponio sa sobom iz poljskih sela. Na nebnu je velika svjetiljka već bila na zapadu. Kad smo se vratili do jezerca, dan se polako spremao zaključati svoja vrata i osuti na nebu zvijezde. Poslije večere otišli smo do jezerca. Čamac je ponio veslače. Čula se pjesma. Kad smo zaspali, jezero je ostalo samo. Posijano zvijezdama izgledalo je kao da nema više dna. Umjesto njega ukazala se Mliječna staza. Gospodari neba su po njenom beskraj išli na svoje vječne zbe. Huk noći uspavao je sve tišine. Samo su snovi ostali budni.

Zorom smo krenuli u Veliku. Čudno neko buđenje padalo je u rosu na travi. U svakoj kapljici zrcalilo se jutro. Majerova livada čekala je glad koštute. Na izvorima planine dizala se izmaglica.

U zraku se komešala ptičja krila. Kukavica je u šumi pjevala sama. Svoju pomalo čudnu pjesmu kukala je od stabla do stabla. U jutarnjim sjenama drveća, maglene koprene sijale su sunčanu pelud na slavonsku crnicu. Ona nam je, i njen sivi kamen, pokazala put do veličkog kupališta. U toploj vodi svježe uspomene došle su na svoje.

Nikad više nisam bio na vrhu Papuka. U kasnijim godinama vrh je militarizirala bivša jugodržava. Straže su počele prijetiti, a planinari su okolnim stazama dolazili do svoje planine. Nadam se da ćemo ga uskoro obići. Žrtva koju je dao za nas to zaslужuje.

MODRIĆ ŠPILJA - NAJVEĆA NA NAŠOJ OBALI

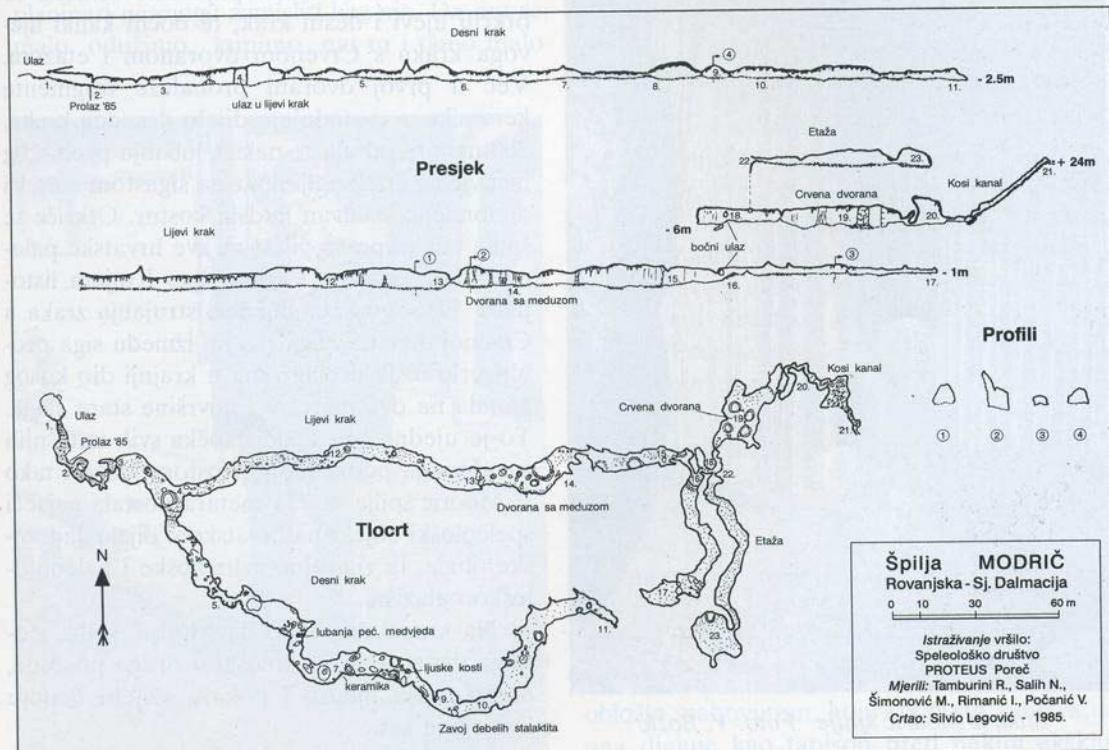
TONI BROŽIĆ, Poreč

Na poticaj SD Proteus iz Poreča, opet je zaštićena Modrić špilja, ponovnim postavljanjem željeznih vrata na njezin ulaz. Članovi su kao njeni otkrivači osjećali odgovornost prema tom biseru prirode koji je u ratnom i poratnom razdoblju počeo trpeti zbog nekontroliranog posjeta nestručnih i nedobronamjernih posjetitelja. Zbog njezinog položaja u Zadarskoj županiji i neposrednoj blizini još jednog bisera prirode, Nacionalnog parka Paklenica, obratili smo se na članove SO Liburnija pri PD Paklenica, županijske strukture i NP Paklenica, te im iznijeli naše namjere o zaštiti špilje. Svi su se složili i dogovoren je da se svi nademo 9. kolovoza kod Modrić špilje. Odaziv je bio odličan, okupilo se više od 30

speleologa iz Zadra i Poreča, došli su gospodin Matić iz Zadarske županije, gospodin Šikić iz NP Paklenica, te predstavnik općine Jasnice na čijem se području nalazi špilja.

Dogovoren je da će nadzor nad špiljom obavljati članovi SO Liburnija i NP Paklenica, i da će se ključevi od vrata špilje nalaziti, jedan u upravi NP Paklenica, a drugi u uredu županije Zadarske. Posjet špilji treba se sada najaviti SO Liburnija iz Zadra ili upravi NP Paklenica. Svi su se složili da jedan ovakav biser prirode treba i stručno valorizirati.

Sam položaj špilje ja na idealnoj poziciji, samo sto metara od Jadranse turističke ceste i ima oblik jednostavnog kanala. Izuzetno bogata sigastim ukrasima, zasigurno je najlep-

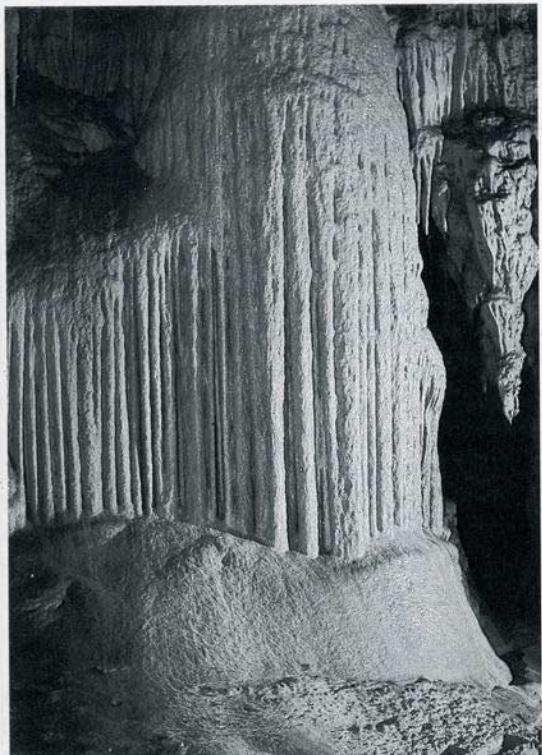
ša špilja na jadranskoj obali i mogla bi postati "hrvatskom Postojnom", uz pravilan i stručan pristup i u skladu s postavkama ekološkog inženjerstva. No, tu problematiku prepustimo županijskim strukturama iz NP Paklenica kao potencijalnom skrbniku.

Kako je otkrivena ta špilja? Godine 1980. jedan je član SP Proteus, putujući Jadranskom turističkom cestom, kod mjesta Rovanska imao gumi-defekt na motoru. Tražeći prikladno mjesto za privremeno pohranjivanje osobnih stvari, pronalazi špiljski objekt 16 metara dužine. Proučavajući špilju pronalazi malu pukotinu u kojoj opazi snažno zračno strujanje. Razmišljajući o tom strujanju zraka vraća se na cestu, gdje, na njegovu žalost, od motorkotača ni traga ni glasa. Ljut zbog krade motorkotača, koji, naravno, više nikada nije našao, ipak je imao nadu da ona pukotina s

jakim zračnim strujanjem nešto krije. Prolazile su godine kada je u razgovorima sa speleologima njegova nada sve više nestajala, jer su ga uvjerali da većih špilja uz samu obalu ne postoji ili da su sve već istražene. Ali, 1. kolovoza 1985. godine na povratku sa speleo logora na Dinari, članovi SP Proteus proširenjem uske pukotine pokušavaju skinuti tajnu zračnog strujanja. Nakon proširenja uske pukotine, ušli su u novi dio špilje. Istovremeno su otkrili lijevi i desni krak, te bočni kanal lijevoga kraka s Crvenom dvoranom i etažom. Već u prvoj dvorani pronalaze fragmente keramike, a u srednjem dijelu desnoga kraka, 200 metara od ulaza, nalaze lubanju pećinskog medvjeda, crtež ugljenom na sigastom stupu i djelomično sačuvan ljudski kostur. Otkriće te špilje bila je prava vijest za sve hrvatske paleontologe, geologe i arheologe. Krajem listopada 1985. godine, slijedeći strujanja zraka u Crvenoj dvorani, uspijeva im između siga probiti vrlo uzak prolaz i ući u krajnji dio kosog kanala na dva metra od površine stare ceste. To je ujedno bila zadnja točka svih tadašnjih istraživanja podzemnog prostora špilje i tako je Modrić špilja sa 775 metara postala najveći speleološki objekt na hrvatskom dijelu Jadarske obale, te značajno arheološko i paleontološko nalazište.

Na kraju, poželimo da Modrić špilja jednoga dana, uz sve ekološke i druge pristupe, otvorи svoja njedra i pokaže svijetu ljepotu hrvatskog krša.

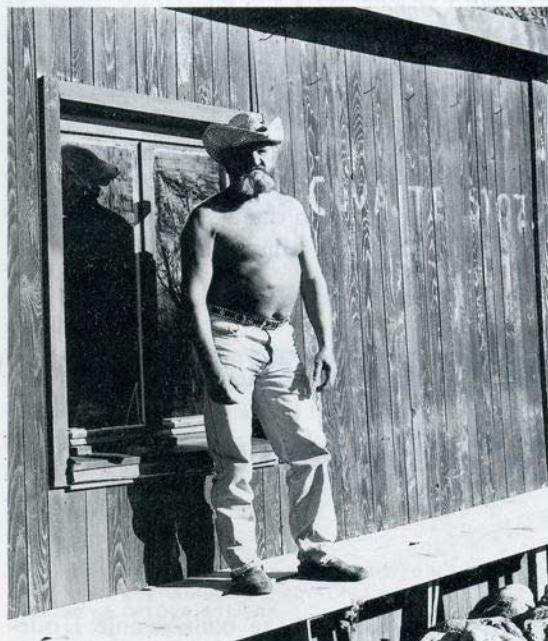
Slike iz Modrić špilje Foto: V. Božić

ISPOD KLEKA I MILAN I MIJO

MILJENKO PAVEŠIĆ, Ogulin

Planinarska organizacija sigurno ne bi mogla opstati, ili barem djelotvorno djelovati, bez onih brojnih, uglavnom dobrim dijelom nepoznatih pregalaca - dragovoljaca. Po pravilu, to su skromni, tiki i nadasve pošteni ljudi.

Eto, dugi niz godina, u zaseoku Bjelsko, na početku staze za Klek, u svojoj kućici živi Milan Ćato (slika dolje). Sada već starac, no živahan i, ono što se obično kaže, dobro držeći. Spominjem ga jer je u njega već desetljećima logistička baza HPD "Klek" Ogulin. Materijal, namirnice, piće, ukratko sve i sva donosi se k njemu. On to uskladišti, čuva i, kada je zgoda, odnosi se u dom na Kleku. Nikad nije zatražio bilo kakvu naknadu, nikada ništa nije nedostajalo u povjerenim mu stvarima. Kod njega se i odmoriš, i ugrijšeš, i ugodno popričaš. Strastveni je pušač lule, ogulinski ga planinari ne mogu zamisliti bez nje. Da mu se malo odužimo, kupimo mu tu i tamo malo

škije za tu već glasovitu lulu.

Na Stošcu, vrhu nedaleko od Bjelskog, djeluje Mijo Stipetić (slika gore), popularno zvan domar kuće na Stošcu (808 m). Nešto zbilja jedinstveno! Sklonište sagrađeno prije četvrt stoljeća, Mijo održava upornošću gotovo neshvatljivom u ovome našem "čarobnom" potrošačkom društvu. Za njega postoji samo Stožac. Početkom vikenda kreće s teško natovarenom naprtnjačom iz svojih Salopeka preko Velikog polja na Stožac. Užitak mu je sunčanje na limenom krovu skloništa. To počinje vrlo rano, te je već u svibnju crn kao ciganski tiganj. No, Mijo brine i o uređenju skloništa te njegovo dogradnji. Nedavno je zamijenio do-trajalu stepenicu za ulazak u sklonište. Da, ali kako! Našao je primjerenu kamenčinu oblika prizme tešku barem 200 kilograma, dovaljao je i postavio na mjesto sagnjile grede. Sve je to obložio mahovinom, koju redovito zalijeva, te ona djeluje kao tapison pred nekim ekskul-

zivnim restoranom.

S opustošenog športsko-rekreacijskog centra "Kneja" podno Stošca, dovukao je podosta dasaka i gredica te uredio okoliš, izgradivši i postavivši nekoliko stolova i klupa.

Mijo je sušta dobričina. Nema toga što ne bi učinio da nekome pomogne, bez obzira što i kako. Njegova, veličinom dojmljiva naprtnjača ima dobar dio sadržaja namijenjenog da pogosti posjetitelja Stošca. Specijalitet su mu police izvrsnog ogulinskog krumpira koje značake peče. Vrijedi ih pokušati. Najzanimljivije je to što on i blagdane provodi na Stošcu. Eto, od Badnjaka do prvih dana siječnja proveo je na Stošcu. Da nema Mije, skloništa na Stošcu

odavno više ne bi bilo. Drugim riječima: dok je Mije i Milana, bit će i skloništa i logističke baze.

Eto kratkog prikaza dvojice izvanrednih ljudi. Nažalost, medalja ima dva lica. Postoje i oni kojima je hvastanje primarna djelatnost, koji misle da su sve oni sami stvorili, koji tvrde da ne bi bilo ni današnjeg doma na Kleku, ni skloništa na Stošcu, a možda ni Kleka da njih nema. Ja, i samo ja! Umišljene veličine frustrirane pročerdanim životom, ništa ne postigavši. Uostalom, takvi otpadaju na prvom zavodu, svijet ide dalje, a s njime i planinarstvo.

SEDAM IZLETA PO GORSKOM KOTARU

Kako pristupiti prvoj dionici Goranskog planinarskog puta

JASNA BINGULA, Zagreb

Od 1995. Komisija za označavanje i održavanje planinarskih puteva HPD "Zagreb-Matica" obnavlja markacije, postavlja putokaze i čisti svoj Goranski planinarski put. Završeno je uređenje prve dionice tog puta i već primjećujemo veći posjet planinara.

Prva dionica počinje kod dvorca Frankopana u Severinu ne Kupi, prolazi brdima, šumama, livadama i naseljima, prateći tok rijeke Kupe sve do njenog izvora. Za obilazak svih 13 kontrolnih točaka treba oko 30 sati hoda. Poteškoća obilaska je što na čitavoj trasi nema niti jednog planinarskog doma u kojem bi se moglo noćiti. Ako ponesete vreću za spavanje moći ćete prenoći na nekom sjeniku kojih u ovom kraju ima još dosta, ili će vas primiti u kuću. Za one koji ne žele ovaku neizvjesnost, markirali smo smo nekoliko prilaznih puteva kojima se za kraće vrijeme može pristupiti trasi i za dan dva obići jedan njen dio. Neke su autobusne ili željezničke postaje na samoj trasi, pa i one mogu poslužiti kao pristupne točke.

Označili smo ove prilazne puteve:

- 1) Od željezničke stanice Brod Moravice
 - a) do sela Gornji Kuti (dalje prema Kupi i Levešnom vrhu, odnosno Okrugljaku i Orlovoj stijeni)
 - b) do Moravičkih sela (dalje prema Špičastom vrhu i Levešnom vrhu)
- 2) Od željezničke stanice Kupjak prema za-seoku Rogi i izvoru Kupice, odnosno prema Vražjem prolazu.
- 3) Od željezničke ili autobusne postaje Delnice do Velikog Drgomlja.

Predložit ću vam kako da organizirate neke jednodnevne ili višednevne izlete do prve dionice GPP-a vlakom ili autobusom.

1. izlet. SEVERIN NA KUPI je autobusna postaja. Tu je početak GPP-a i prva kontrolna točka (žig u restoranu). Obidite oko dvorca Frankopana i uputite se prema Lukovdolu. Markacije vas vode kraj jedne od najstarijih crkvica Gorskog kotara - crkvice Sv. Franje. Lukovdol je KT-2 (žig u gos-tionici). Svakako obidite rodnu kuću I.G. Kovačića i prirodnu pozornicu na kojoj se svake godine održ-

žava Goranovo proljeće. Nastavite preko sela Gorenci do područja Ilovac na kojem je račvanje markiranih puteva - ravno za Orlovu stijenu, a lijevo za Lovnik. Predlažem put za Lovnik (902 m, KT-41), posljednju točku GPP-a (treća dionica). Krenite kroz šumu šumskim cestama i putevima do vrha, za što ćete trebati oko dva i pol sata od Lukovdola (4 sata od Severina). S Lovnika se za 45 minuta možete spustiti u Hajdine (motel na autocesti za Rijeku), a odavde je još 15 minuta do autobusne postaje u Stubici ili 45 minuta do željezničke postaje u Vrbovskom. Krenete li na taj izlet u obratnom smjeru, od Hajdina, manje ćete se uspinjati, a više silaziti prema Severinu.

2. i 3. izlet: BROT MORAVICE - želj. postaja. Markiran je prilazni put do Gornjih Kuta preko Brod Moravica, za što treba 45 minuta hoda, a iz G. Kuta možete na Okrugljak, Levešni vrh ili na Špičasti vrh. Na Špičasti vrh lakše je ići od ž. stanice Brod Moravice preko Moravičkih sela, što će opisati kao silazni put izleta od Žrnovca.

a) Od G. Kuta krenete preko zaselaka Vele i Male Drage na Okrugljak (886 m, KT-3). Na vrh ćete stići za dva i pol sata. Vratite se istim putem na

vlak ili se možete spustiti na drugu stranu Okrugljaka kroz zaselak Razdrto do Orlove stijene (502 m, KT-3) - lijepo uređen vidikovac nad rijekom Kupom (sat i pol od Okrugljaka). Vratit ćete se u Razdrto, pa 1,5 km po nemarkiranoj cesti do Male Drage (tako ćete izbjegći ponovni uspon na Okrugljak) i dalje markiranim putem do ž. stanice Brod Moravice. Za taj izlet trebat ćete hodati 7 sati.

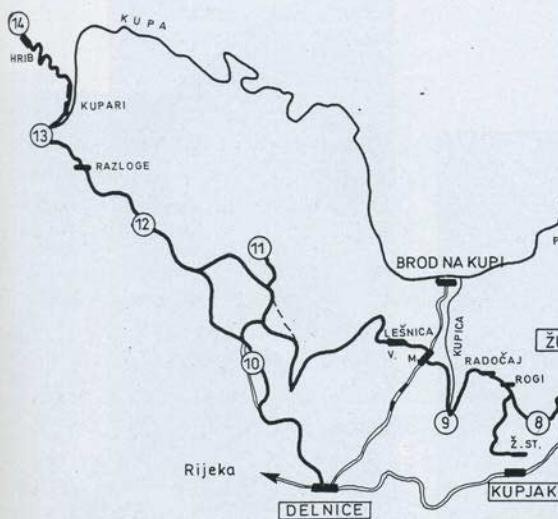
b) Od G. Kuta možete se spustiti u Goršete, zaselak na rijeci Kupi. Šetnja uz Kupu kroz zaseoke Donja i Gornja Lamana Draga traje oko jedan sat, a onda slijedi jedan sat uspona u serpentinama uz šum Kupe u zaselak Zavrh. Od G. Kuta do Zavrha treba 3 sata hoda. Iz Zavrha možete po 5 km dugoj cesti preko Šimatova i Moravičkih sela do Brod Moravica na vlak. Ljepše je otići na Levešni vrh (735 m, KT-5), spustiti se u Šimatovo i onda na vlak u Brod Moravice. Za to vam treba još dodatnih 2 sata.

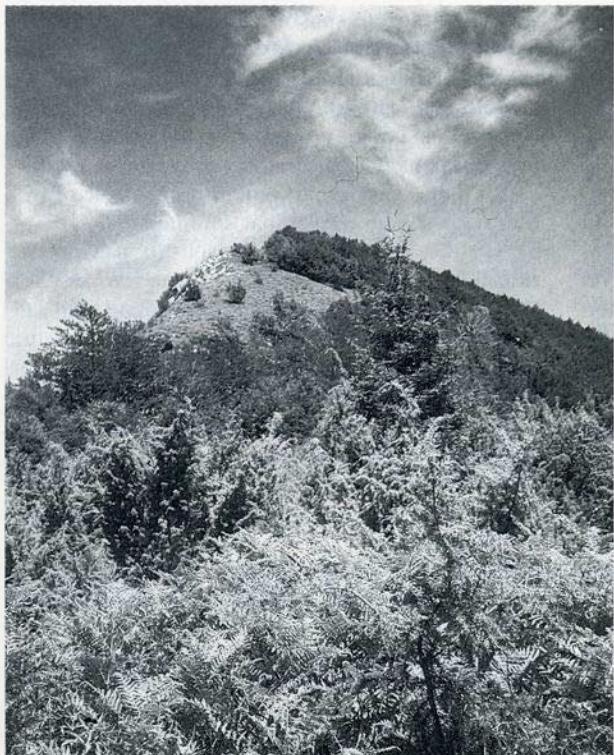
(Cesta Šimatovo-Moravička sela nije markirana).

4. i 5. izlet. ŽRNOVAC je ž. postaja putničkih vlakova i nalazi se na samoj trasi GPP-a.

a) Krenete li na sjever od nje i prođete kroz zaseoke Gorani, Prhci i Podstene, za dva i pol sata

GORANSKI PLANINARSKI PUT PRISTUPNI PUTEVI PRVOJ DIONICI

Gore: Skradski vrh (1043 m) sa silaska u Hribac

Dolje: Izvor Kupice

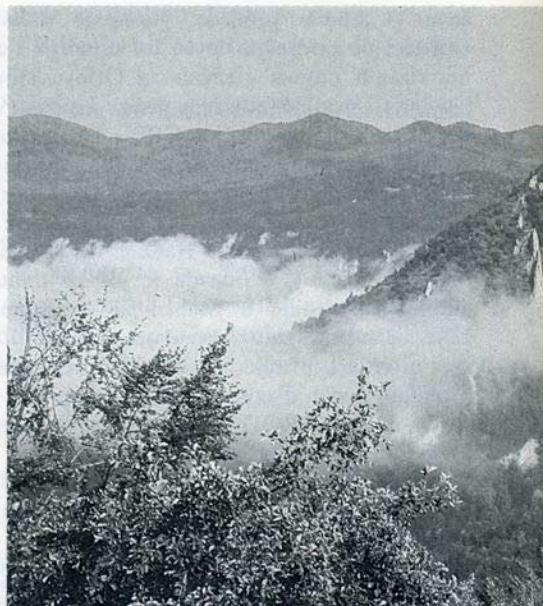
Desno gore: u sredini: Špičasti vrh i zaselak Pauci

Desno: Dolina rijeke Kupe ispod Levešnog vrha

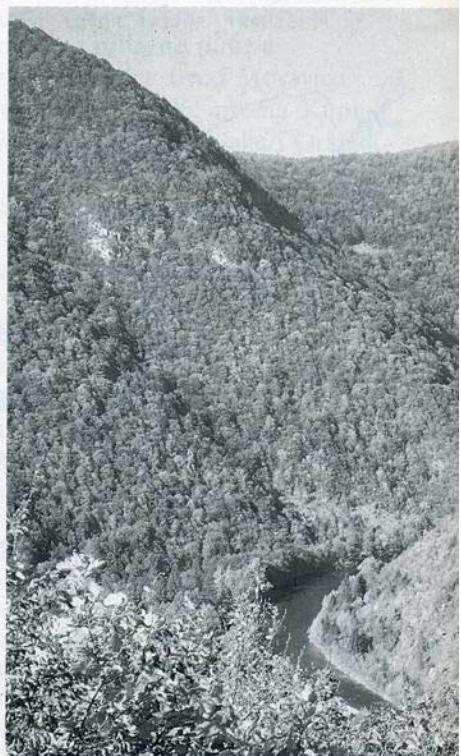
Sasvim desno: Vražji prolaz pod Skradom

Desno gore u kutu: Izvor rijeke Kupeima oblik jezera

Foto: Jasna Bingula

GORSKI KOTAR

AR

stizete na Špičasti vrh (701 m, KT-6). To je najljepši vidikovac na dolinu Kupe i Skradski vrh. Sputite se na drugu stranu do ž. stanice Brod Moravice preko Moravičkih sela. Za to će vam trebati još sat i pol.

b) Krenete li na jug, za 15 minuta stizete u Gornju Dobru (autobusna stanica na cesti za Rijeku). Prijedite cestu i kroz zaseoke Brezje, Divjake i Hribac stići ćete za dva sata na Skradski vrh (1046 m, KT-7). Uspnite se travnatim grebenskim putem, jer to je prekrasan vidikovac. Sputite se kraj kapelice za jedan sat u Skrad na vlak ili autobus, ali ovdje imate priliku prenoći u hotelu ili dječjem domu "Alojzije Stepinac" (četverokrevetne sobe, topla voda). Drugi dan možete nastaviti hodati po dijelu trase koji ću opisati kao izlet iz Skrada.

6. izlet. SKRAD (703 m) je želj. i autobusna stanica na trasi GPP-a. Iz Skrada se najviše obilazi na najpoznatiji kanjon - Vražji prolaz. Do njega se stiže za manje od sata. Obidite Zeleni vir, prodite

kroz kanjon potoka Jasle (345 m, KT-8, žig se nalazi u gostonici kod ž. stanice Skrad) do pećine Muževa hiža. Najčešće se izletnici vraćaju opet u Skrad. Ljepše je produžiti po trasi GPP-a prema zaseoku Rogi i izvoru Kupice, sve do šumske ceste na kojoj je račvanje. Desno vodi markirani put na izvor Kupice, a vi podite lijevo do ž. stanice Kupjak 2 km po cesti koja će vas dovesti do ž. pruge upravo kod ulaza u tunel Kupjak. Još je 1 km uz prugu do ž. stanice.

7. izlet. KUPIJAK (700 m) je želj. stanica od koje je markiran prilazni put za Vražji prolaz i Zeleni vir (opisano kao 6. izlet), odnosno za izvor Kupice. Od ž. stanice u smjeru putokaza 1 km uz ž. prugu do tunela Kupjak gdje markacija skreće na šumsku cestu. Nakon 2 km dolazi se do odvojka za Vražji prolaz, ali vi podite još 2 km po markiranoj cesti i doći ćete u zaselak Rogi. Nastavite kroz zaselak Radočaj i nakon dva i pol sata hoda stići ćete na izvor Kupice (314 m, KT-9). Pola sata od izvora Kupice je mjesto Mala Lešnica na asfaltnoj cesti Delnice - Brod na Kupi, ali tu nema autobusne veze u popodnevni satima, tako da je najbolje vratiti se istim putem na stanicu Kupjak.

Ako izlet želite učiniti zanimljivijim, produžite ga za jedan dan. Nakon Male popnite se u slikovito mjesto Velika Lešnica gdje možete prenoći u kući Andeleta Marinić (V. Lešnica 22, tel. 051/837-204). Od izvora Kupice trebat će vam manje od sata do V. Lešnice. Sljedeći dan će vam trebati 3 sata za uspon na Veliki Drgomalj (1154 m, KT-10), još jedan lijepi vidikovac na GPP-u. Spust do Delnice traje sat i pol. Ako izlet produžite za dva i pol sata možete, prije uspona na V. Drgomalj, obići najveću špilju Gorskog kotara, a to je Hajdova hiža.

8. izlet. DELNICE su želj. i autobusna stanica od

koje je označen prilazni put kroz Delnice kraj kasarne na Veliki Drgomalj (1154 m, KT-10). Uspon traje dva sata. Vratiti se možete istim putem ili se možete prvo spustiti do Hajdove hiže (725 m, KT-11), a onda se šumskom cestom vratiti u Delnice. Time izlet produžavate za 3 sata.

9. izlet. GERODOVO je autobusna stanica. Autobus za Gerovo polazi iz Delnica u 16 sati. Ako nemate vlastiti prijevoz, najteže ćete stići na izvor Kupe i Praprot, a ako dodete svojim autom, nećete otkriti sve ljepote toga kraja. Imate li tri dana na raspolaganju, obidite izvor Kupe kako vam predlažem. Krenite autobusom u Gerovo. Od Gerova je označen prilazni put do zaseoka Hrib Skednari, smještenog na prelijepom mjestu (trasa druge dionice GPP-a, Pintarica, KT-14) gdje se može prenocići u gostonici u selu (tu je žig KT-14). Sljedeće jutro se spustite do izvor Kupe (313 m, KT-13) za dva sata i 15 minuta i nastavite preko zaseoka Razloge do Praprota (876 m, KT-12). Tu se na livadi nalazi lijepo uređen lovački dom u kojem je moguće prenocići uz prethodni dogovor sa Šumarijom Delnice (tel. 051/ 812-151, Matija Pleše). Od izvora Kupe do lovačkog doma ima tri sata hoda. Treći se dan popnite na Veliki Drgomalj (3 sata) i spustite u Delnice na vlak (sat i pol). Ako se s V. Drgomlja prvo spustite do Hajdove hiže a onda odete u Delnice, trebat će vam još tri sata više.

Želim vam ugodno planinarenje u ove zaista lijepo krajeve.

Nabavite dnevnike svih triju dionica Goranskog planinarskog puta u prostorijama HPD "Zagreb - Matica", Zagreb, Bogovićeva 7/III, u kojima su razne obavijesti i prostor za otiskivanje žigova.

SJEDNICA GLAVNOG ODBORA HPS

Redovna godišnja sjednica Glavnog odbora Hrvatskog planinarskog saveza održana je u subotu 28. veljače 1998. godine u Domu HPS u Zagrebu s desetak točaka dnevnog reda, koje su zahtijevale gotovo šestosatni rad članova tog tijela. Od 32 člana G.O. sjednici je bilo nazočno, uz predsjednika HPS g. Ivice Piljića, 20 predstavnika Izvršnog odbora, pročelnika komisija i predstavnika županijskih planinarskih saveza.

Nakon minute šutnje za sve preminule planinare u posljednjem razdoblju, a posebice za našega počasnog člana i dugogodišnjeg predsjednika Bože Škerla, prešlo se na potvrđivanje članova Glavnog odbora i prihvatanje predloženih točaka dnevnog reda.

Na početku sjednice, predsjednik Izvršnog odbora Vladimir Novak predložio je zamjenu člana

IO HPS Zorana Šikića s Dubravkom Butalom, sa čime su se svih složili. Zbog zakonskih propisa da je padobransko jedrenje u nadležnosti zrakoplovnog saveza, odlučeno je da naša komisija za tu djelatnost prestane s radom. Osnovana je nova komisija za planinarsko skijanje, jer se pokazala potreba za organiziranjem i tog oblika planinarske aktivnosti u našem Savezu. Potvrđene su sve izmjene u članstvu naših stručnih i organizacijskih komisija, te usvojeni novi pravilnici za športsko penjanje i planinarsko skijanje.

Glavni odbor je izviješten o pripremama za Dan hrvatskih planinara i Okrugli stol koji će prethoditi toj akciji pod nazivom "Budućnost hrvatskog planinarstva".

Uz izvještaj o radu Izvršnog odbora, koji je objavljen u HP br.1/98., njegov predsjednik V. Novak obavijestio je Glavni odbor o najvažnijim aktivnostima u ovoj godini koje, -uz upute o radu Ureda HPS, usvajanja programa školovanja za instruktore HPS, te očitovanje pojedinih komisija prema zadatima koje su do bile od Izvršnog odbora - najveću pozornost pridaju problematice planinarskih objekata.

Najviše je vremena posvećeno sljedećoj točki dnevnog reda u kojoj su, uz prije predane izvještaje o radu u 1997. godini, pročelnici komisija navodili pojedine probleme svojih djelatnosti. Nekoliko komisija izvjestilo je Glavni odbor o paralelnom obavljanju naših stručnih djelatnosti koje se provode izvan HPS. Zakon o športu vrlo točno uređuje takve slučajevе, a prije ili poslije HPS će preko Ministarstva prosvjete i športa RH biti prisiljen da pokrene postupak za zabranu rada takvih udružama, privatnim tvrtkama ili fizičkim osobama. Isto tako više naših komisija skrenulo je pozornost na izradu novih značaka za stručne naslove HPS, a što dosad nije učinjeno zbog vrlo visokih troškova. Dotaknuti su i odnosi pojedinih komisija na relaciju Savez - Hrvatski olimpijski odbor, te nedostatak finansijskih sredstava za pojedine akcije koje se organiziraju. Jedini redovni izvor komisija su sredstva od prodaje članskih markica HPS koja, nakon uplate životnog osiguranja za naše članove, za djelatnost komisija iznose oko 150.000 kn. To su znatna sredstva, međutim, kada se podijele na petnaest stručnih i organizacijskih komisija, najčešće većinu ne mogu zadovoljiti, pa se sredstva moraju pronaći od sponzora ili na neki drugi način.

Vlastiti marketing i uz pomoć Saveza samostalno pribavljanje potrebnih sredstava jedini su budući način za pokrivanje vrlo ambicioznih planova naših komisija.

Nakon te rasprave spojeni su dvije točke dnevnog reda kako bi se, uz prihvatanje zaključnog računa za 1997. godinu, raspravilo o planu prihoda i rashoda HPS u 1998., odnosno o rasporedu sredstava između komisija. Prihod HPS u prošloj godini bio je 428.111,51 kn a naplaćene članske markice od planinarskih društava činile su tek 48% tih prihoda, dok je 52% razlike Savez morao pronaći iz drugih izvora. Rashodi su bili u istom okviru, odnosno ostvarena je dobit od 10.408,15 kn, koja je prebačena u ovu godinu za pričuvu, dok se ne počnu ostvarivati planirani prihodi koji trebaju iznositi oko 515.000 kn. Planirani su rashodi u 1998. godini oko 600.000 kn i ovog trenutka ostaje upitno gdje još nabaviti 85.000 kn. Kako je već prije rečeno, komisije će na temelju svojih prijedloga plana sudjelovati u raspodjeli sa 150.000 kn.

Glavni odbor je izviješten o radu Nadzornog odbora HPS, a otvorena je i duža rasprava o dopisima upućenim na adresu Glavnog odbora, na koje je odgovoreno.

Posljednja točka dnevnog reda pokušala je objediti vrlo složenu i različitu problematiku naše najvažnije aktivnosti - brige oko planinarskih objekata. Materijali i dopisi koje je HPS uz podršku Hrvatskog olimpijskog odbora uputio Vladi RH za obnovu oštećenih i srušenih planinarskih objekata u Domovinskom ratu, nisu postigli gotovo nikakve rezultate, odnosno Ministarstvo obnove ih je odgodilo na neodređeno vrijeme, sve dok se ne obavi obnova svega ostalog u Hrvatskoj. Sličan odgovor nadležnih tijela bio je i oko deminiranja planinarskih područja, pa čak i onih u neposrednoj blizini planinarskih domova. Osim toga, šarenilo imovinskih odnosa planinarskih objekata, od kojih većina nije u korist naše planinarske udruge, zahtijevaju hitan postupak, koji je jedino moguće pokrenuti okupljanjem, uz planinare koji dobro poznaju te probleme, najstručnijih profesionalaca pravne, ekonomsko i gradjevinske struke. Njih će, najvjerojatnije, trebati honorirati solidarnim sudjelovanjem čitavog članstva HPS. U pitanju je velika vrijednost planinarskih domova i skloništa koja su desetljećima gradili, brinuli se i održavali planinari i njihova planinarska društva, a od kojih većinu zbog novih zakonskih propisa možemo vrlo lako izgubiti. Za probleme oko objekata koji su predmet spora između naših članica (npr. dom na Hahlićima), HPS će osnovati arbitražno povjerenstvo koje će pokušati riješiti svaki takav spor na zadovoljstvo stranaka ili presuditi odlukom koja će se morati poštovati.

(Darko Berljak)

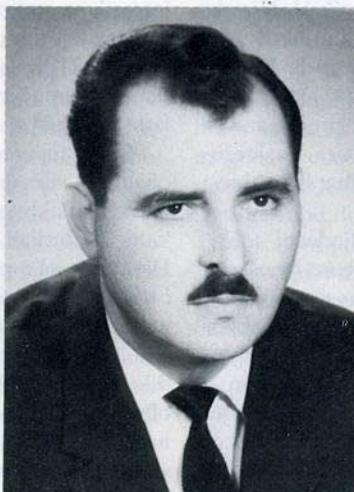
TKO JE TKO U HRVATSKOM PLANINARSTVU

DURO PERIĆ - POČASNI PREDSEDJEDNIK "PAKLENICE"

HPD "Paklenica" u Zadru donijelo je na redovnoj godišnjoj skupštini održanoj 15. svibnja 1997. godine odluku o imenovanju Đure Perića (Ocestovo kod Knina, 1927) za svoga doživotnoga počasnog predsjednika, a 14. siječnja o.g. na izvanrednoj skupštini Društva uručena mu je i Zahvalnica za dugogodišnje uspješno vođenje tog Društva. Sjetimo se samo da je Đuro član Društva više od 30 godina, da je bio član Izvršnog odbora HPS i, od svega toga najvažnije, punih je 16 godina bio predsjednik "Paklenice". Za sve to vrijeme postao je nosilac najviših planinarskih odličja, medalja i priznanja drugih društava, a odlikovan je i Orde-nom rada sa srebrenim vijencem.

Često smo ga puta nazivali "naš pape", jer bi nas poput oca vodio po gorama, organizirao izlete i brinuo se za sve nas. Ponekad smo se s njim i prepirali jer u svojoj dosljednosti nije popustao našim željama, ali je u svima nama stekao duboko poštovanje kao čovjek i planinar. Znali smo ga nazivati i gorskim vukom, jer bi često znao sam otići u plani-nu. Pričao nam je kako je jed-nom sjedio na nekom proplanku kad odjednom ugleda medvjeda kako mu ide u susret. Gledali su se tako njih dvojica, odmjeravali snage i razmišljali što da rade ako jedan od njih krene u napad. Napokon se medo okrenuo i otišao, a Đuro je ostao sjediti, razmišljajući što bi uradio da ga je medo napao.

Tijekom prošlih godina naraštaji su se smjenjivali, jedni odlazili, drugi dolazili, a Đuro je uvijek nepokolebljivo stajao na kormilu Društva. Bilo je to tada jedno od najjačih društava u Hrvatskoj, dobivalo je odličja, pohvale, zahvalnice, poklone i brojna priznanja sa svih strana. Danas su to prilično davne uspomene, jer je dobar dio jedne generacije otišao prema istoku (i ne vratio se više nikada!), drugi je dio nestao u ratnom vihoru. Neki su ranjeni ili hendikepirani, drugi osiromašeni, i tako je nastala golema praznina. Sada polako niče novi naraštaj, mladi tići orlići, goluždravi poletarci, koji poput

ptice Feniks iz pepela stvaraju novo društvo.

Čvrsto se nadam - često zna reći Đuro dok prebiremo po uspomenama, da će od tih tića orlića nastati novi planinski orlovi i da će "Paklenica" opet procvasti kao što je nekad cvala. Znam, rat je mnogo toga uništio, mnogi od nas žive na rubu siromaštva ali nadajmo se boljem životu. Nije ni

mladima lako, ali im treba dati nade, uliti ljubav prema planini i pretočiti im svu našu čežnju prema Velebitu, da ga vole onako kako smo ga mi znali voljeti. I eto, dok tako tu sjedimo i razgovaramo, moje su misli tami gore, jer je jedan dio mene ostao vezan za velebitske stijene i vrhove.

Slušam ga kako priča za dugih zimskih dana. Poneki put zašuti i samo prstima prebire po naslonu fotelje, dok vatra pucketa u kaljevoj peći. Poneki put opet misli glasno, pa nastojim uhvatiti tijek njegovih misli, zapamtiti ih i prenijeti na papir.

- Znaš - odjednom prekine tišinu - rekao sam na sjednici Društva da uvijek mogu računati na мене, rado ću im pomoći savjetom,

ali to je nova mladost, sa svojim idealima i težnjama, i izgleda da im mi stari ne trebamo više. Naš se vidokrug i kretanje sve više smanjuje i počinjemo živjeti od uspomena, a tako bih rado opet otišao negdje visoko, pa sjeo na proplanak s lijepim vidikom, ali...

- Znam, "teško je biti star a biti mlad" - rekoh, misleći na to kako starimo, a srca su nam još tako mlađa da bi se poput ptica vinula u nebesko plavetnilo.

(Smilja Petričević)

ZAŠTITA PRIRODE

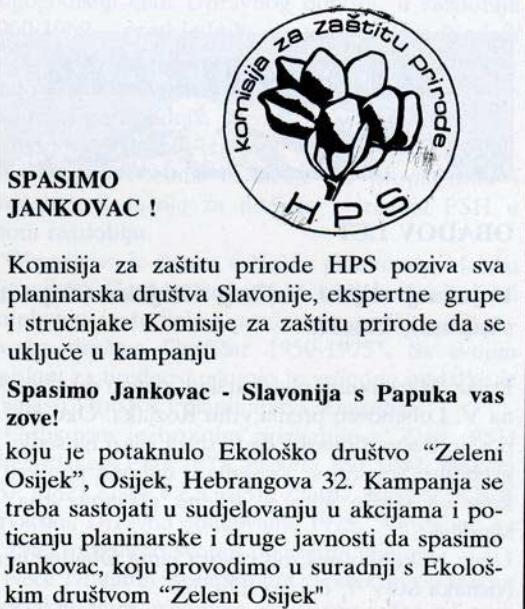

NOVI POTICAJI ZA ZAŠTITU MREŽNICE KAO PARKA PRIRODE

Iako je prijedlog za zaštitu Mrežnice kao parka prirode službeno uzet u razmatranje prije više od godine dana, ipak se javljaju poticaji koji nisu usklađeni s ovim nastojanjima. Radi se o prijedlogu za zaštitu rijeke i krajolika Mrežnice, te neponovljive ljepote i vrijednosti gorskog krajolaza u nas. Općinsko poglavarstvo Generalski stol i Turistička agencija "Atlas" potpisali su 12. siječnja 1998. promemoriju za iskoristavanje Mrežnice za rafting, što je u suprotnosti s prijedlogom za njenu zaštitu. Poznato je da se, kada je uzet u razmatranje jedan prijedlog za zaštitu prirode, ne mogu poduzimati nikakve radnje koje su u suprotnosti s tom razinom zaštite. Na to su upozorenja planinarska društva u regiji i suradnici KZP. Pozivamo i planinare iz županije Karlovačke da poduprnu poticaje za učinkovitiju zaštitu Mrežnice kao parka prirode.

PARKOVI KOJI ŽIVOT ZNAČE

U svezi sa Strategijom očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti planinske prirode, u okviru KZP HPS pridaje se posebna pozornost zaštiti i održivom razvoju planina. Od Državne uprave za zaštitu prirode i okoliša dobili smo veći broj priručnika "Parkovi koji znače život - akcije za očuvanje zaštićenih područja u Europi", koja je kao transfer znanja dostavljena zainteresiranim suradnicima KZP HPS, Ekspertnoj grupi za očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti planinske prirode i planinarskim društvima. Pri tom se posebna pozornost posvećuje zaštiti prirode i održivom razvoju nacionalnih parkova. S tim u svezi upućen je i poseban informativni materijal "Nacionalni parkovi i održivi razvoj", a ovime upućujemo naše čitateljstvo na najnoviju knjigu Petra Vidakovića "Parkovi u svijetu" (1998) koja razmatra svjetska iskustva o nacionalnim parkovima. Koncept zaštite prirode i održivog razvoja nacionalnih parkova u nas mora biti usklađen s prihvaćenim međunarodnim konvencijama i našim zakonima.

**SPASIMO
JANKOVAC !**

Komisija za zaštitu prirode HPS poziva sva planinarska društva Slavonije, ekspertne grupe i stručnjake Komisije za zaštitu prirode da se uključe u kampanju

Spasimo Jankovac - Slavonija s Papuka vas zove!

koju je potaknulo Ekološko društvo "Zeleni Osijek", Osijek, Hebrangova 32. Kampanja se treba sastojati u sudjelovanju u akcijama i poticanju planinarske i druge javnosti da spasimo Jankovac, koju provodimo u suradnji s Ekološkim društvom "Zeleni Osijek"

U 1998. POČINJU VELIKI JAVNI RADOVI NA POŠUMLJAVANJU

U narednih deset godina Hrvatske šume planiraju pošumiti 9.600 hektara krša i kamenjara. U 1998. započet će se s javnim radovima na pošumljavanju u gorskom zaledu Splita, Dubrovnika i Šibenika. Dio ovih radova financirat će se, kako se očekuje, po programu PHARE kao i prošle godine. Ovom će se akcijom znatno poboljšati ljepote i vrijednosti planinskih krajolika u Dalmaciji

AKCIJA ZA SPAŠAVANJE SAMONIKLOG BILJA

Na poticaj Vjekoslave Budor pokrenuta je značajna Akcija spašavanja samoniklog bilja, što je u KZP HPS podržano. Upućena je prijava Državnoj upravi za zaštitu prirode, na koju je ona odmah reagirala i uputila opći naputak tržnicama u Zagrebu, Samoboru i Zaprešiću s nalogom za zabranu i kontrolu prodaje endemskega i zaštićenog biljnog

vrsta: širokolisne veprine, božikovine, kockavice i blagajevog likovca. U čitavoj Hrvatskoj djeluje samo jedan inspektor za zaštitu prirode i zato je teško odmah uspješno reagirati u svim dijelovima naše domovine. U KZP HPS podržani su prijedlozi Vjekoslave Budor:

a) o poticaju javnosti za zaštitu prirode putem sredstava javnog informiranja i većim angažmanom

planinara, pa tako i glede akcije spašavanja samoniklog bilja,

b) o potrebi podizanja razine ekološke svijesti trajnim obrazovanjem planinara za zaštitu prirode (tečajevi za zaštitu prirode, predavanja u planinarskim društvima, malim školama za planinarski podmladak i dr.)

(I.S.)

ALPINIZAM

OBADOV LET

U južnoj stijeni Velikog Kozjaka (Zapadna skupina), Velebit

Prilaz: Markiranim planinarskim putem od skloništa na V. Lubenovcu prema vrhu Kozjaka. Oko 500 m poslije trećeg prelaska ceste staza izlazi na sedlo na grebenu. Spustiti se sa sedla u duboku poniku iz koje se izdiže stup j. stijene glavnog vrha Z. skupine.

Uzak: Nekoliko m l. od otvora jame Obadov ugriz (oznaka SOV 7, dubina 174 m).

Opis: Po kosoj ploči lagano d. do iznad jame, pa gore 1 D (IV-, III+). Osig. na kosoj kamenoj polici. Nastaviti ravno gore do nosa po stijeni koja

ovdje prelazi u greben (IV). Po njegovoj d. strani koso gore do malog grma (IV, IV+). Preko grma (IV) na greben (III+) i dalje (II) na veliku polici iznad suhe smreke u vrhu jaruge (osig.)

Po razvedenoj stijeni na vrh 1D (II, I).

Napomena: Prvih 20 m kršljivo, poslije čvrsta stijena s dobrim oprimcima. U cjelini, smjer je vrlo lijep, kao i cijela okolina. Kao što je spomenuto u opisu smjera Mali obadov ugriz, ova dva smjera se mogu zgodno kombinirati.

Silaz: Po grebenu l. i dolje po razvedenoj stijeni u plitku poniku. Kroz vrata na z. strani ponikve, pa l. i malo dolje, a zatim u istoj visini l. na greben

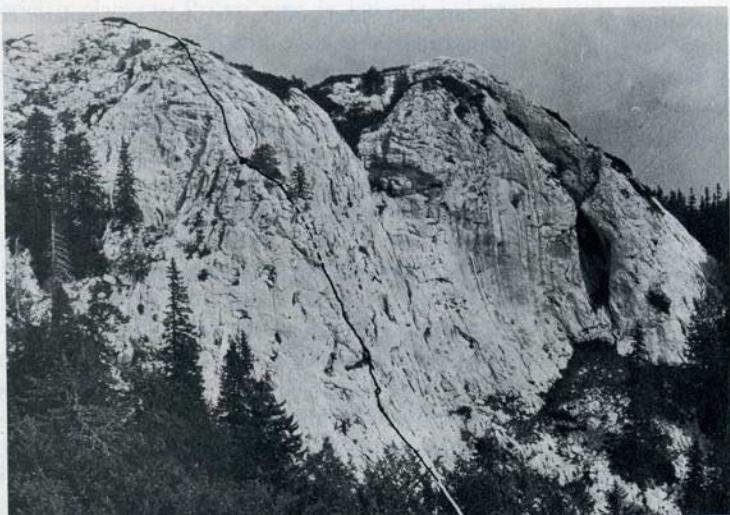
kojim prolazi markirani put. Po njemu do skloništa na V. Lubenovcu oko 20 min.

Visina stijene: oko 90 m (3D).

Teškoća: I, II, III i IV (detalj IV+).

Vrijeme penjanja prvih penjača: oko 2 sata.

Prvi penjali: 15. rujna 1997. Borislav Aleraj, Marijan Čepelak i Vladimir Mesarić.

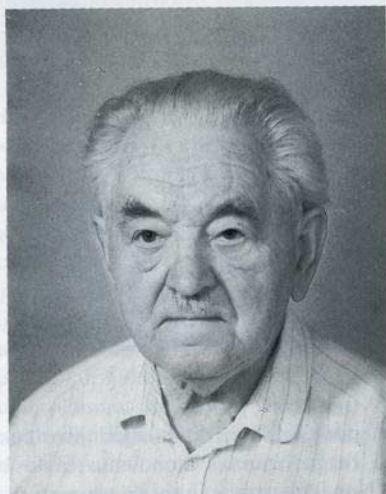

IN MEMORIAM

DRAGUTIN RODMAN

Jedan za drugim napuštaju nas veterani hrvatskog i zagrebačkog planinarstva, ljudi zaslužni za razvitak planinarskog pokreta u Hrvatskoj.

Prvi dani ove godine donijeli su nam tužnu vijest: u Celju nas je 3. siječnja zauvijek napustio Dragutin Rodman. Od njega smo se oprostili 8. siječnja na zagrebačkom groblju Mirogoju.

Drago se rodio u Zagrebu 30. srpnja 1907. godine. Već kao mladi šesnaestgodišnji grafički radnik učlanio se 1923. godine u tadašnje HPD "Sljeme". Istovremeno, ponesen bečkim idejama širenja športa među radništvom, bio je i član, isprva samo grupe, a zatim se, 1924. god. našao i među osnivačima podružnice sarajevskog društva "Prijatelj prirode", gdje je obnašao dužnost tajnika 1924. i 1925. g. Nekako istovremeno pristupio je i Športskom društvu "Grafičar", gdje je sudjelovao kod osnutka skijaške sekcije.

Poslije II. svjetskog rata je, uz sindikalni rad, sudjelovao i na obnovi planinarske organizacije. Bio je član PD Zagreb od njegova osnutka 1948. g., a zatim je, 1950. g. bio jedan od osnivača PD "Grafičar". Iste je godine postao i članom Upravnog odbora, a dvije godine poslije izabran je i za člana Odbora za izgradnju doma "Grafičar" na Sljemenu.

U "Grafičaru" je obnašao razne dužnosti: bio je dugogodišnji član Upravnog odbora, u razdoblju 1960-1969. predsjednik, zatim potpredsjednik 1971-1980., upravo u godinama najvećega društvenog poleta. Osnovao je Putnu blagajnu, čiji je bio voditelj i predsjednik.

Bio je, uz to, član Izvršnog odbora PSH od 1967. do 1980., pročelnik Komisije za propagandu i pročelnik Komisije za dodjelu priznanja PSH u istom razdoblju.

Objavljivao je članke u Našim planinama, Malom Vjesniku i Grafičkom radu, a sudjelovao je i pri skupljanju materijala i uređivanju knjižice "Planinarsko društvo Grafičar 1950-1975". Sa svojim smisлом za urednost, skupio je vrijedne podatke iz povijesti Društva i planinarstva Zagreba.

Odlikan je brojnim priznanjima: Zlato PSH 1969, Plaketa PSH 1977, Plaketa PSJ 1962, Plaketa PSJ 1982, Zlato PZS 1981, Zlatna plaketa SOFK Hrvatske, Državno odlikovanje 1975. "Grafičar" ga je 1985. proglašio svojim počasnim članom.

Neće Dragutin Rodman biti zapamćen po nekim spektakularnim usponima, on je bio jedan od onih tihih, marljivih ljudi bez kojih ne može biti nijedna organizacija. Njegov rad nije uzaludan, pa neka ovih nekoliko redaka bude uspomena na njega i njegov doprinos planinarskoj organizaciji Hrvatske i Zagreba a posebno "Grafičaru", u čijem je dje-lovanju predano sudjelovao sve dok ga bolest i godine nisu shrvale.

JURAJ KANTOĆI

Dana 13. studenoga 1997. g. preminuo je u 84. godini života dugogodišnji član HPD "Kunagora" Pregrada, Juraj Kantoci. Iz mrtvačnice gradskog groblja u Pregradi ispratio ga je 16. studenoga velik broj građana, prijatelja i članova planinarske organizacije susjednih društava na vječni počinak, odajući počast najstarijem članu našeg društva. Juraj potječe iz ugledne obitelji Kantoci. Planinarsvom se organizirano počeo baviti u Zagrebu, u HPD "Grafičar" i HPD "Zagreb - Matica", a pri osnivanju PD "Kunagora" 16. travnja 1950. godine,

zastupa kao delegat HPS na osni-vačkoj skupštini. Tada se vraća živjeti u rodnu Pre-gradu, gdje se zaposljava u tiskari i knjigovežnici. Glavni je organizator izgradnje doma na Kuna gori, koji je bio svečano otvoren 1. svibnja 1953. godine.

Kao vodič društvenih izleta organizirao je mnoge izlete i obišao je velik broj planina u bivšoj državi, a popularnošću je bio poznat većem broju planinara. Za svoj svestran i dugogodišnji rad dobio je mnoga priznanja, pa i Zlatni znak HPS.U društvu za unapredjenje i poljepšanje Pregrade, bio je osnivač i kao član je aktivno sudjelovao u izgradnji plivačeg bazena u Pregradi, u koji je bila puštena voda 15. kolovoza 1943. godine. Isto društvo je već u Vodiču po Hrvatskoj 1943. godine potaklo pitanje izgradnje planinarske kućice na Kuna gori, ali se to zbog finansijske situacije oko dovršenja bazena nije moglo tada ostvariti.Bio je član mnogih pjevačkih i tamburaških društava, kao i limenih glazbi. Kao dugogodišnji potpredsjednik i predsjednik društva dobio je za svoj nesrebičan rad priznanje doživotnog počasnog predsjednika. I na kraju, dragi Jurek, za tvoju dobrotu i plemenitost neka ti je vječna hvala i slava!

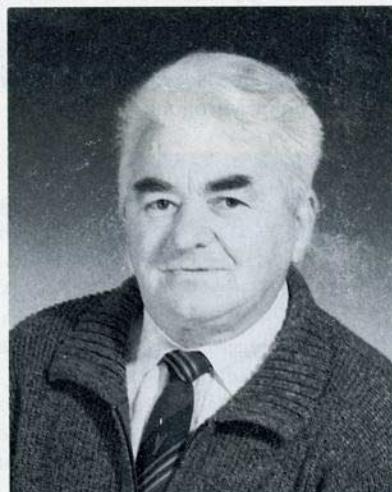
(Ivan Kuster)

HRVOJE MARINOVIC

HPD "Kozjak" iz Kaštel Sućurca dana 25. siječnja zauvijek je napustio Hrvoje Marinović pok. Božidara, njegov član od osnutka 1949. godine. Rođen je 19. siječnja 1929. godine u Kaštel Sućurcu. Odmah po osnivanju društva učlanjuje se i svoje slobodno vrijeme poklanja planinarskim

djelatnostima.

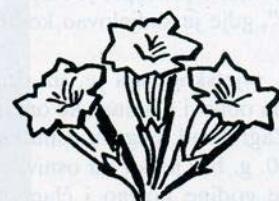
Sudjeluje u izgradnji doma "Putalj" na padinama Kozjaka. Puno puta je isticao: "Ovaj dom je dio nas i neka služi na ponos nama i naraštajima poslije nas." Zdušno se prihvatao i ostalih planinarskih zadataka.Naročit je doprinos dao u pošumljavanju goleti u onim poratnim godinama.Kada je teško obolio, nije prestao njegov interes za planinarstvo. Često se raspitivao o radu društva i veselio se svakom njegovom uspjehu, iskazujući materijalnu i

moralnu podršku, sve do posljednjih dana svoga života.U razgovorima s članovima često bi znao kazati. "Ne vjerujem da će mi se ostvariti davnašnji san i da će dočekati Zlatni jubilej društva." Na žalost svih nas, to se i obistinilo.Za svoj velik doprinos u planinarstvu odlikovan je Brončanim i Srebrenim znakom HPS.

Od nas neka mu je vječna slava i hvala!

(Ante Oruč)

SKUPŠTINA HPD "PRENJ 1933" MOSTAR

Godišnja skupština održana je 10. veljače u prostorijama Hrvatskog doma "Herceg Stjepan - Kosača". Otvorio ju je i pozdravio predsjednik Zdravko Rajić. Skup je pozdravio Darko Berljak, tajnik Hrvatskog planinarskog saveza iz Zagreba, koji se skupa s Mariom Bagom, članom hrvatske ekspedicije na Everest, odazvao našem pozivu da pučanstvu Mostara prikaže slajdove s uspona. Berljak je govorio o planinarstvu u Republici Hrvatskoj, izgradnji planinarskih objekata, časopisu "Hrvatski planinar", suradnji s Planinarskim savezom HZ Herceg-Bosna, članstvu u UIAA i na kraju poželio uspjeh u radu Društva, što su nazočni pozdravili pljeskom. Iz izvješća se dalo vidjeti koliko je truda uloženo da se uz relativno mala finansijska sredstva osiguraju kakvi-takvi uvjeti za rad Društva. Kupljen je mini - bus, što je uveliko olakšalo organiziranje planinarskih pohoda diljem Hrvatske i Slovenije, a nije izostao ni velik broj izleta. Problem Društva je nedostatak adekvatnih prostorija gdje bi se članstvo okupljalo i gdje bi se kroz predavanja, projekcije, planinarske škole i slične priredbe privukla pozornost mladeži, čiji nedostatak pričinjava problem Društву. O tome se vodila diskusija članova i svi su složni da je to najvažnija zadaća. Pomoći su u tom pogledu ponudili predstavnici

Centra za mladež "Srcem", Izviđački odred "Rado-bolja", Aero-klub "Soko", Športski savez općine i Lovačko društvo "Jarebica", svi iz Mostara. Nakon skupštine je počela projekcija slajdova s oltara svih planina, Himalaja. U sali se okupilo oko 200 gledatelja i kako su ekspedicije svijetu otkrile vrh Himalaja, tako ga je i na lijep način približio Darko Berljak, na čemu mu se ovom prigodom još jednom iskreno zahvaljujemo.

(Tajnica Sara Romano - Vujinović)

IZLOŽBA "POVIJEST PLANINARSTVA U NAŠICAMA"

U galeriji Isidora Kršnjavog Zavičajnog muzeja Našice, bila je od 28. studenog do 10. prosinca 1997. g. postavljena izložba "Povijest planinarstva u Našicama" i to je bio središnji događaj obilježavanja 75 godina planinarstva u Našicama i 35. godine osnivanja i rada PD "Krndija" Našice. Izložba je bila i središnji događaj kulturnih zbivanja u našem gradu. Na otvaranju se okupio velik broj građana i planinara iz Osijeka, Požege, Pleternice, Đurđevca i Feričanaca, a bili su nazočni i Živko Štefančić ispred Gradske uprave i otac Franjo Jurinec, gvardijan Franjevackog samostana. Izložbom je prezentiran dio dokumentacije, knjiga, fo-

Otvaranje izložbe u Našicama.
Slijeva:
Zlatko Marman, Tihomir
Kolenbus i mr. Josip
Waler

Foto: Ollrom

tografija, planinarske opreme i suvenira, da bi se pokazala povijest planinarstva u Našicama i planinarska ideja koja je u našem gradu prisutna već 75 godina.

Govoreći o ovoj izložbi, mr. Josip Waller, jedan od osnivača PD "Krndija" Našice, a sada ravnatelj Zavičajnog muzeja, naglasio je da to nije obična izložba, nego izložba uspomena koja kod starih planinara budi sjećanje na mnogobrojne izlete i osvojene vrhove.

O povijesti društva govorio je Tihomir Kolenbus, predsjednik PD "Krndija", naglasivši kao značajne tri godine: 1922. kada je osnovano HPD "Bedemgrad", 1936. kada se mijenja ime u "Petrov vrh" i 1962. kada je osnovano PD "Krndija".

Izložbu je otvorio Zlatko Marman, jedan od osnivača PD "Krndija", dugogodišnji predsjednik i sada počasni predsjednik, naglasivši da su na zidinama Bedemgrada 1925. godine u povodu proslave tisuće obljetnice hrvatskog kraljevstva uklesana imena naših ondašnjih planinara, Baloga, Ruškovskog, Rišela i Vincera, pa ovo društvo ima nešto što druga nemaju.

Izložcima je obuhvaćeno nekoliko tema: povijest društva, ekologija i čuvanje okoliša, planinarstvo u knjizi i pisanoj riječi, našički planinari u inozemnom gorju, a na posebnim su panoima obradeni Krndija, Papuk, Velebit i Triglav. Izložba je privukla pažnju građanstva, dokazala da PD "Krndija" ima zdravu i snažnu jezgru, koja je organizirala mnogobrojne izlete, sletove i druge manifestacije kakve nisu ni mnogo veća i starija društva. Članovi se ubrajaju među najaktivnije u Slavoniji, a u svom gradu priznati su i cijenjeni, što dokazuje ne samo broj od 200 nazvočnih na otvaranju izložbe, nego i na godišnjim skupštinama koje se moraju održavati u većem prostoru. (Ž. Rajman)

IZ KOMISIJE ZA PLANINARSKE PUTEVE

Lani su najviše učinili markacisti iz HPD "Zagreb Matica", i to u Gorskem kotaru, ali su slabije radila goranska društva. Na Velebitu su radila društva Zavižan, Jelengrad, Sljeme, Kempny, Paklenica, Sv. Bernard i Gromovača, koja je obnovila markaciju iz Otočca preko Kutereva i Krasna na Jezera. Kod njih u Otočcu može se i prenoći (obavijesti na tel. 053/ 773-534, Mudrovčić, ili 772-298, Plavčić). Ove se godine planiraju markacije na Dinaru iz Glavaša i Knina te na Biokovo s kopnene strane, od Zagvozda (Milići) i Turije. Iako je dosad registriran već 300. markacista, mnogi više ne ispunjavaju uvjete djelovanja. (T. Pavlin)

PLANINSKI BICIKLI (I MOTORI !) NA VELEBITU

Zabrinjava što je pojava "hrabrih" planinara na kotačima postala uobičajena na Premužićevoj stazi. Neka je ostave pješacima i voze se po dobrim velebitskim cestama: Vratnik, Oltari, Zavižan; Otočac, Kuterevo; D. Kosinj, Zavižan; Lom, Lubenovac, Alan; Mrkvište, Štirovača, Dabri, Ledenik, Sušanj, it

(T. Pavlin)

IZBORNA SKUPŠTINA HPD "MOSOR"

Održana je 8. siječnja. Prihvaciene su izmjene i dopune Statuta. Društvo će i nadalje zadržati prefiks "hrvatsko" u svom nazivu. Nazočni članovi izabrali su novu upravu. Dužnost predsjednika obnašat će Bogomir Medić, koji je iskoristio priliku i nagrađenim članovima uručio Plakete HPS.

(G. G.)

NAGRADE SPLITSKOG SAVEZA ŠPORTOVA

Svečanost dodjele za 1997. godinu održana je u foajeu HNK Split 27. siječnja. Za najuspješnijeg športaša Splita proglašen je alpinist Stipe Božić, član HPD "Mosor" - Split. U konkurenciji mnogih vrhunskih športaša, ovu je laskavu titulu stekao ostvarivši projekt "Sedam vrhova". Na istoj svečanosti "Mosoru" je uručen Trofej Splitskog saveza športova za osobit doprinos razvoju športa, a u povodu 72. obljetnice djelovanja. (G. G.)

"HRVATSKI BOŽIĆ NA ACONCAGUI"

Alpinistička ekspedicija HPD "Željezničar" iz Zagreba u satavu Tomislav Zoričić (voda) i Željko Glogoški (član AO) ostvarila je svoj cilj pod gornjim naslovom i uspela se 2. siječnja u 19.27 sati na najviši vrh obiju Amerika, Aconcagu (6962 m). Čestitamo!

PLANINARSKE VIJESTI IZ MAKARSKE

Nakon četiri godine, 13. siječnja je održana godišnja skupština HPD "Biokovo". Podnesen je izvještaj o radu. Članstvo se osjetno smanjilo, ali ima dobrog izgleda za oporavak. Izabrani su novi organi Društva, čiji je predsjednik Mario Gojak, tajnik Stipe Bušelić, dok je predsjednik nadzornog

odbora Senka Lizatović, a Suda časti Ivo Puharić. Naglasak budućeg djelovanja je na jačanju sekcija i suradnji s nastavnicima škola za pridobijanje najmladih za planinarstvo.

Po 24. put je održan tradicionalni Novogodišnji pohod. 12-eročlana skupina je 4. siječnja krenula stazom Veliko Brdo, Žlib, Borovac, Lokva sa spustom preko Solila u Veliko Brdo. Snijega nismo vidjeli, a kraća kiša nam je zasmetala, ali je topla kuća s dobrom vatrom i slasnim zalogajima ubrzo odagnala naše "muke" i dala radost.

Po 17. put je Društvo komemoriralo godišnjicu pogibije svoga člana Slobodana Ravlića. Na mjestu pogibije okupilo se dvadeset planinara. Položen je vijenac i održana prigodna riječ. Gazilo se (18. siječnja) po snijegu a dijelom i ledu. U kući pod Jurom sjatilo se blizu 40 planinara, jer je bio predivan sunčan i tih dan. Najodvažniji popeš se na vrh Sv. Jure, ovog puta cestom po snijegu debelom i pola metra. S vrha predivan vidik sve do Dinare i Veleža. Svratili smo i u zgradu HRT-tornja, ugodno časkajući s dragim domaćinima.

(Ivo Puharić)

U DOMU NA KOZJAKU

Članovi HPD "Kozjak" iz Kaštel Sućurca su, tradicionalno uz glazbu i ples, dočekali Novu godinu u domu "Putalj" na Kozjaku. Jelovnik je pripremila vrijedna obitelj Šendo, inače domari u domu. Već polovicom siječnja započelo se s uređenjem okoliša, ozidane su stepenice i prilazni put s parkirališta do staze koja vodi prema domu. Za taj posao bile su potrebne četiri subote, svaki put desetak planinara na čelu s dopredsjednikom Antonom Plepelom. Aktivna je i grupa koja vodi brigu o razrjeđenju šume i njezinom obnavljanju novim sadnicama. Na starom dijelu doma, zbog dotraja-losti, zamjenit će se krov. Već je nabavljen materijal i prebačen iza doma. Kao što se vidi, poslu nikada kraja, no o sljedećim akcijama drugi put.

(Špirko Domljanović)

IZBORNA SKUPŠTINA HPD "BELIŠĆE"

Održana je 30. siječnja, u prisutnosti više od devedeset članova, simpatizera i gostiju. Nakon podnesenih izvješća o proteklom četverogodišnjem radu, izabранo je novo vodstvo. Za predsjednika je izabran Stjepan Savić, tajnik je Slobodan Soldo a rizničar Mila Andrić. Uspješan rad u proteklom razdoblju neće biti lako ponoviti.

(S. Soldo)

Dio uređenog prilaza domu "Putalj"

Foto: A. Oruč

POMLAĐIVANJE ŠIBENSKOG "KAMENARA"

U okviru Školskog športskog kluba "Krešimir" u Osnovnoj školi Petra Krešimira IV. u Šibeniku odnedavno djeluje planinarska sekcija. Zasad okuplja tridesetak učenika sedmih i osmih razreda i svi su članovi HPD "Kamenar". Dosad su organi-zirali dva uspjela izleta: do planinarske kuće u Rupićima podno Orlovače na Trtru (496 m) i na Kozjak (Malačka) na planinarski piknik za Valen-tinovo, 15. veljače. Ovo je prva planinarska sekcija u šibenskim osnovnim školama, a članovi će "Kamenara", prema zaključcima Skupštine Društva, prići osnivanju planinarskih sekacija i u ostalim šibenskim osnovnim školama. (Ante Juras)

U VODICAMA OSNOVANO PD "KLEN"

U Vodicama, poznatom turističkom mjestu nadomak Šibeniku, osnovano je 12. veljače planinarsko društvo. Na osnivačkoj skupštini okupilo se oko četrdeset zaljubljenika prirode i planinarenja, te gosti iz Šibenika. Donesen je Statut i program rada, te izabran upravni odbor na čijem su čelu:

Ivica Crjenak, predsjednik, Ante Jurićev-Grgić, dopredsjednik, Marija Čičin-Šain, tajnica i Antonijo Josipović, blagajnik. Društvo će nositi ime "Klen", po jednoj vrsti poljskog javora koji raste na vodičkom brdu Okitu uz crkvu Gospe od Karmela koji su, po legendi, cvjeta u neuobičajeno vrijeme, svake godine na badnji dan. U društvu će za sad djelovati izletnička i speleološka sekcija, a pomoći u radu pružit će im kolege iz Šibenika i zagrebački speleolog Teo Barešić koji već duže vrijeme poslovno boravi na vodičkom području. Poželimo novom društvu dobar rad i dug vijek.

(Ante Juras)

SURADNJA ZA PRIMJER

Višegodišnja praksa međusobnih pozivanja na izlete PK "Split" iz Splita, "Kamenar" iz Šibenika i "Malačka" iz Donjih Kaštela, odnedavno je proširena i na HPD "Biokovo" iz Makarske. Tijekom veljače skupa su bili na nekoliko izleta i skupova. Izlet na Prominu okupio je 108 sudionika. Po lijepom i sunčanom vremenu planinari su bili na vrhu Čavnovki (1148 m), te Velikom i Malom Točku, a izlet je zabilježila i HTV. Valentino je obilježeno uspjelim planinarskim plesom u hotelu "Palace" u Kaštel Starom i sutrašnjim planinarskim piknikom na Malački (Kozjak), uz nazočnost mnoštva planinara.

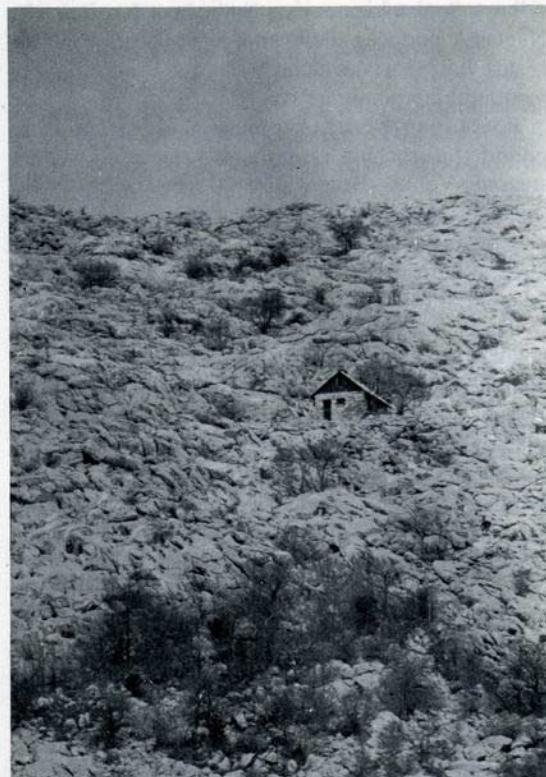
Za kraj mjeseca upriličen je izlet na Mosor s njegovu južne strane, pravcem Gornji Dolac - Rašeljka (830 m) - Tropošnik (1000 m) - Kuvacići - Gata - Zakučac (Omiš). Na izletu je bilo 111 planinara. Svima će ostati u sjećanju uspon na Tropošnik i boravak u atraktivnoj planinskoj kući koju su u ljutom mosorskom kršu izgradili zaljubljenici Tropošnika iz Gata. Lijepo i sunčano vrijeme privodnijelo je uspjehu izleta. Zajednički izleti i dalje će se nastaviti, na zadovoljstvo svih članova.

(Ante Juras)

PONOVNO KRIŽ NA VIDOVU GORI

Na najvišem vrhu hrvatskog otočja Vidovoj gori ponovo će se podignuti velik križ, ovoga puta od bijelog bračkog kamena. Betonski je križ bio postavljen još 1934. godine, ali je tijekom Drugog svjetskog rata srušen. Novi križ, kao simbol okupljanja vjernika i svih otočana, bit će visok 12 metara, a izraduje ga poduzeće "Jadrankamen" iz Pučišća. Križ će biti postavljen u blizini crkvice Sv. Vida, po kojoj je ovaj vrh i dobio ime.

(B. J.)

Planinarska kuća Tropošnik (1000 m)

Foto: M. Japirko

13. BROJ BBC-a

Časopis izdaju Informatička radionica "Goranin", osnovna škola Mrkoplj i Škola mira sa sjedištem u Mrkoplj, Školska ul. 2. Tiska se poput knjige, ima 198 strana, a obiluje temama od prirode i ekologije do lirske pjesme, zapisa i legendi goranskog kraja, a tu je i pregšt tema vezanih za planinarstvo: Mala škola planinarstva, Planinarstvo u Hrvatskoj, planinarski objekti, putevi, literatura, najviši visovi u nas i u svijetu. Urednik časopisa je Stanislav Horaček. Časopis vrvi fotosima. Tiskan je u 600 primjeraka a može se kupiti na boljim mjestima ili naručiti kod izdavača. (Dmitar Mamula)

POLJAKOVE "HRVATSKE PLANINE" SU RASPRODANE, IMA SAMO PAR PRIMJERAKA

Nekoliko preostalih primjeraka vodiča, s atlasom, mogu se dobiti kod autora po cijeni od 150 kn. Adresa: Vlaška 12, tel/fax 4816-558.

*Planinarska kuća u
Rupićima podno
Orlovače na Trtru
Foto: A. Buvinić*

PLANINARSKA KUĆA U RUPIĆIMA POD ORLOVAČOM

Konačno i HPD "Kamenar" iz Šibenika ima svoju planinarsku kuću. U zaseoku Rupići podno vrha Orlovače (496 m) na Trtru dobili su, prošloga ljeta, na desetgodišnje korištenje odlično očuvanu seosku kuću. Sastoji se od četiri prostorije, ima struju i vodu iz vlastite cisterne. Prilaz kući je popularnom planinarskom stazom koja vodi od Kuglane na Šubićevcu (gradski predio), prelazi cestu Šibenik - Dubrava i preko Rakova Sela uspinje do Rupića. Pješači se oko 1,5 do 2 sata. Motorizirani planinari mogu stići asfaltnom cestom iz Šibenika do Rakova Sela (oko 6 km), a onda lošim makadamom još 3 km do kuće. Vrlo dopadljiva lokacija objekta razlogom je napuštanja vrlo sličnog objekta u nedalekom zaseoku Zorčići (Danilo Biranj), koji su šibenski planinari svojевremeno uređivali kao planinarsku kuću. Planinarska kuća u Rupićima moći će primiti na spananje dvadesetak planinara, a svečano otvaranje kuće planirano je 14. lipnja. (Ante Juras)

OGLAŠAVAJTE SVOJE IZLETE U "VIKENDU"

Od 23. travnja ponovno će izlaziti tjednik "Vikend", koji će ubuduće posvećivati mnogo više pažnje planinarstvu. U svakom broju, koji izlazi četvrtkom, bit će i rubrika o planinarskim izletima, slično kao i dosad u dnevnim novinama. Pozivaju se sva planinarska društva u Hrvatskoj da iskoriste ovu besplatnu mogućnost. Uvjet je da redakciji pošaljete obavijest najkasnije do ponedjeljka za idući broj (koji izlazi u četvrtak), a to možete telefonski (01/616-2796), faksom (01/616-2095) ili pismom. Ako imate definiran kalendar izleta za dulje vrijeme (pa čak i do konca godine), možete ga unaprijed poslati na adresu:

Uredništvo "Vikenda", 10000 Zagreb, Slavonska avenija 4.

Najava izleta treba sadržavati ove podatke:

- organizator
- datum, sat i mjesto polaska
- cilj izleta
- način prijevoza
- adresa ili tel. za vezu i obavijesti.

KALENDAR AKCIJA

U TRAVNU 6. PLANINARSKI MARATON NA MOSORU

HPD "Ante Bedalov" iz Kaštel Kambelovca i ove godine, po šesti puta, organizira maraton hrptom cijelog Mosora u dužini od 37 km. Polazak je iz Klisa 18. travnja u 6 sati od gospodinice "Uskok" (350 m). Na putu je ukupno sedam vrhova i 5 KT. Održava se svake godine poslije organiziranog pohoda trasom "Kolijevke hrvatske državnosti" po Kozjaku, kao neke vrsti nastavka tog puta. Sudjelovati mogu samo zdrave odrasle osobe, u dobroj tjelesnoj kondiciji, jer je maraton vrlo naporan. Iako nema natjecateljski značaj, spomenimo da je dosad najbolji rezultat bio 8,30 sati. Završetak je u Omišu na nula metara visine. Hodati treba uvijek u skupinama od najmanje troje planinara, a ide se na vlastitu odgovornost. Tko putem posustane, može odustati i spustiti se s planine do najbliže autobusne postaje. Radio veza bit će na Koziku (1319 m). Na polaznoj točki svaki maratonac dobiva redni broj i plan puta. Adresa organizatora je 21214 Kaštel Kambelovac, p.p.5.

SKUPovi PLANINARA ŽELJEZNIČARA

Tradicionalni pohod planinara željezničara na Oštarc je 4. listopada (ne 15. svibnja kao što je pogrešno navedeno u HP 1, 1998). Dana 21. lipnja održava se Međunarodni susret planinara iz Hrvatske i Slovenije u organizaciji PDŽ Celje.

(Lujo Staničić)

PUTEM PRVOG IZLETA PLANINARA PD "NIKOLA TESLA"

Pozivamo planinare da sudjeluju na šestom pohodu - Putem prvog izleta planinara PD "Nikola Tesla", koji smo pripremili za subotu 25. travnja. Okupljanje je do 9 sati u Dolju kod tunela.

Smjjer pohoda: Tunel, Njivice, Hunjka, Horvatove stube, Srnec, TV toranj, Grafičar, proplanak sa sjenicom na stazi između domova Grafičar i Risnjak.

Kontrolne točke su na Njivicama, Srnecu i na

kraju pohoda. Na prvoj KT, na Njivicama, sudionici pohoda potvrđuju kontrolni listić između 8 i 10 sati. Kontrolni listić se naplaćuje 5 kn, a znacke zaslужene obilascima, odnosno plakete su besplatne. Prema broju dosad prijedenih pohoda sudionik dobiva jedno od ovih priznanja:

- za prvi pohod: značka PD "Nikola Tesla",
- za treći pohod: brončana značka "NT pohoda",
- za peti pohod: srebrna značka "NT pohoda",
- za sedmi pohod: zlatna značka "NT pohoda",
- za deseti pohod: plaketa "NT pohoda".

Sudionici pohoda nisu obvezni kupiti kontrolni listić. Za obilazak je potrebno pet do šest sati lagana hoda. Cijeli put, osim planinarskom markacijom, dodatno je označen putokazima s natpisom "NT pohod". Uz planinarski pozdrav, doviđenja na pohodu.

(Nikola Živčić)

IZLOŽBA "FLORA CROATICA 98"

Komisija za zaštitu prirode HPS i HPD "Ravna gora" Varaždin organiziraju po drugi put izložbu planinarskih fotografija zaštićene flore hrvatskih planina. Izložba se otvara prigodom Skupa planinara i ljubitelja priroda Trakoščan - Ravna gora '98, 6 - 7. lipnja. U dogovoru s autorima fotografija, izložba bi se postavila i u Varaždinu, te bi bila otvorena oko mjesec dana.

Pozivaju se svi fotografi da sudjeluju s kolor fotografijama veličine 18x24 do 30x40 cm, s najviše 10 fotografija po autoru. Prosudbena komisija dodijelit će priznanja za prve tri najbolje fotografije, te jedno priznanje za kolekciju od 5 fotografija. Organizator će pravovremeno obavijestiti autore, izlagачe i javnost o terminu (satu) i prostoru gdje će izložba biti postavljena.

Fotografije se šalju na adresu HPD "Ravna gora" (za Vlatku Horvat), Varaždin, Anina ul. 24, ili Zlatko Smerke, Cargovec 87, 42205 Vidovec, najkasnije do 26. travnja 1998.

HPD "Ravna gora" Varaždin

DAN HRVATSKIH PLANINARA

Velika, 16.-17. svibnja

Subota, 16. svibnja

9,00-16,00 Dolazak sudionika u Veliku.
Prihvati i razmještaj. Ručak. Izleti do 18 sati.
18,00 Sv. misa kod kapelice Sv. Ivana
Krstitelja.
19,00 Večera.
20,00 Logorske vatre uz kulturno-umjetnički
program.
23,00 Povečerje. Počinak.

Nedjelja, 17. svibnja

6,30 Budnica u Velikoj
7,00 Budnica na Veličkim livadama.
do 9,00 Dolazak gostiju i sudionika.
8,30-9,15 Promenada Trenkovih pandura.
9,15 Otvorenje Dana hrvatskih planinara
9,30-14,00 Izleti u Papuk. Športski sadržaji.
12,30-14,30 Ručak. Dolazak na cilj T. Opačka;
maraton Sl. Brod - Velika
13,30-16,30 Kulturno-umjetnički program.
Športski sadržaji.
17,00 Završetak Dana hrvatskih planinara.

- Pokrovitelj: Požeško-slavonska županija
- Organizator: HPD "Sokolovac" Požega
- Smještaj:
 - u tvrdim objektima (kreveti i skupni ležaji) 400 lezaja
 - u tvrdim objektima (škole, domovi i sl.) 400
 - u kampovima (Velika, Jankovac, Duboka) 500
 - u kampovima, s osobnom opremom neograničeno
- Preporučujemo predbilježbe za smještaj u tvrdim objektima.
- Ugostiteljska ponuda i ponuda suvenira na Veličkim livadama.
- HPD "Sokolovac" Požega i Stanica društvenih vodiča preporučuju sudionicima posebne turističke izlete.
- Informacije na telefone 034/ 273-608 (popodne), 285-582 (predsjednik) i 272-355 (Bartošek Katica, tajnica). Tiskan je i prospekt sa zemljopisnom skicom predviđenih izleta u Papuk.
- Naša adresa: HPD "Sokolovac",
34000 Požega, D. Lermana 4/II.

HUMOR

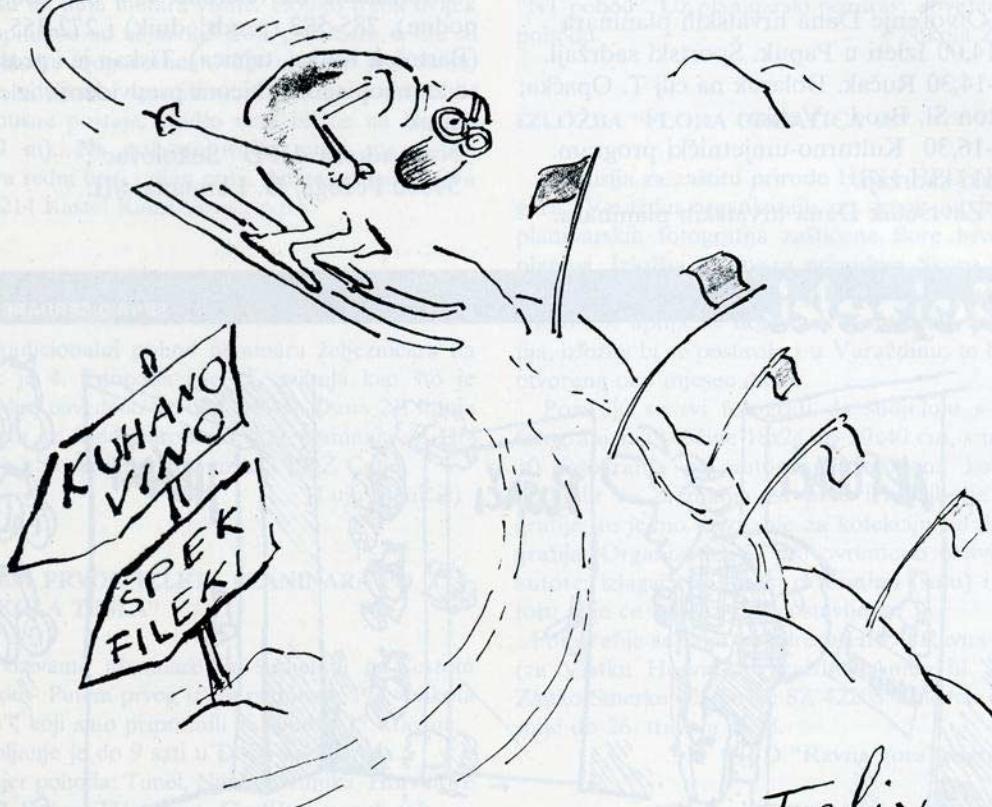

UREDUJE: IVAN PAHERNIK

DISKVALIFICIRAN SAM
ZBOG OPREME
IZ LEDENOG DOBA.

Felix

Felix

Kontrolne mreže su na Dječjaku, Stocu i na

Zavratica kod Jablanca

Foto: Dr. Ž. Poljak

PANTONE® COLORS

CHROMOS *dd* **CHROMOS**
Tvornica grafičkih boja Samobor - Hrvatska Printing Ink Factory Samobor - Croatia

sports fashion

KRENIMO!

ZASTUPNIK ZA HRVATSKU

HIMALAYA SPORT d.o.o.
Vrazova 8c, VARAŽDIN
tel/fax 042 212 501
GSM 098 267 148

jakne, hlače, odjela
za boravak u prirodi
za planinare, alpiniste,
penjače, skijaše
i sportaše

Nuptise -
zapadna stijena -
jedan od najvećih
izazova svjetskog
alpinizma.
Ispenjana u opremi
MM sports fashion.